

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 300 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen.

HET KINDERRECHT IN ENGELAND (slot)

IV. Approved Schools

1. Bepaling.

De « approved schools », soms ook onder de misleidende benaming « Home-office-school » aangeduid, zijn scholen opgericht en bestuurd door privé verenigingen (meestal religieuze gemeenschappen) of lokale overheden. Ze zijn echter alle onderworpen aan de goedkeuring (approval) en de inspectie van de Home Office. De Home Office beslist daarbij ook over de benoeming van de directeur, maar heeft geen controle over de keuze van verder personeel.

Deze bijzondere scholen zijn bestemd voor de opvoeding van elk type van moeilijk, onevenwichtig of verwaarloosd kind, dat er opgeleid wordt volgens zijn individuele behoeften zonder dat rekening wordt gehouden met het eventueel door hem gepleegde misdrijf.

Ze worden gefinancierd door publieke fondsen. De kosten per kind worden gelijk verdeeld over de « exchequer » en de lokale overheid in wier district het kind verbleef op het ogenblik van zijn verwijzing naar de school. Gebeurlijken moeten ouders of voogden tussenkomen in de kosten. Daarbij stelt de Home Office nog bijzondere toelagen ter beschikking voor onverwachte uitgaven : zoals b.v. operaties. De kosten zijn ruim berekend, ongeveer 5 £. per kind en per week.

Deze materiële geborgenheid en de absolute afwezigheid van financiële bekommernissen laat de directeur en het personeel toe zich volledig aan het educatieve werk te wijden.

2. Historiek.

In de jaren 1849-1853 werd het privé-initiatief genomen tot het oprichten van de drie eerste « reformatory schools » nl.

te Redhill (in Surrey),
te Birmingham,
te Kingswood (bij Bristol).

Deze drie scholen werden gedurende jaren alleen door een privé philanthropische vereniging in leven gehouden en alle drie worden nu nog als approved

school gebruikt. Bij een act van het Parlement van 1854 (Children and young persons act) werd het de Rechtbank toegelaten jonge misdadigers naar deze hervormingsscholen te sturen op voorwaarde nochtans van een voorafgaandelijke gevangenzitting van 14 dagen, om aan de maatregel het karakter van straf niet te ontnemen. Tengevolge van deze act werden hervormingsscholen opgericht door liefdadige personen en godsdienstige gemeenschappen in alle delen van het land, zodat er in 1857 in 33 van de 42 Engelse graafschappen één of meer bestonden.

Slechts in 1899 zou de voorafgaandelijke periode van gevangenzitting worden afgeschaft.

In 1860 werd het toezicht van deze scholen toevertrouwd aan het Home Office.

In 1861 werd de verantwoordelijkheid over een andere groep van kinder-inrichtingen, nl. de « industrial schools », eveneens aan het Home Office toevertrouwd. Deze scholen waren oorspronkelijk enkel bestemd voor kinderen die onder de armen-wet (poor-law) vielen. Zij bestonden hoofdzakelijk voor de opname van wezen en kinderen wier ouders in de gevangenis waren opgesloten.

Onder het toezicht van het Home-Office zijn deze twee soorten instellingen ten slotte (door een act van 1933) samengesmolten tot de huidige « approved schools ».

Op dit ogenblik bestaan er 149 in Engeland en Wales en 25 in Schotland.

3. Indeling — Karakter — Verblijfsduur.

De verschillende approved schools worden ingedeeld naar de volgende criteria der bevolking :

1) *Het geslacht* : alhoewel er enkele voorstanders zijn van coëducatie ook in deze scholen en dit systeem zelfs naar het schijnt in sommige ervan wordt toegepast, zijn de meeste scholen afzonderlijk voor jongens en meisjes. Daar op een totale bevolking van 11.000 voor een gegeven jaar slechts 2.000 meisjes voorkomen is het aantal scholen voor meisjes natuurlijk veel minder talrijk. Anderzijds wordt deze geringe kwantiteit enigszins gecontrarieerd door een grotere verdorvenheid zodat de normale bevolking per school geringer is bij de meisjes.

2) *De leeftijd* : zoals blijkt uit de procedure voor de kinderrechtbank is de minimum leeftijd voor de

jeugdige wetsovertreders : 8 jaar. Voor de zorg- en bijstand gevallen en de onhandelbaren bestaat geen minimum-leeftijd. De maximum-leeftijd voor allen op het ogenblik der verwijzing naar de school is de 17de verjaardag.

De scholen voor jongens worden ingedeeld in drie groepen :

- A. Juniors : tot 13 jaar;
- B. Tussengroep (intermediate) : 13-15 jaar;
- C. Seniors : vanaf 15 jaar.

De scholen voor meisjes worden ingedeeld in twee groepen :

- A. Juniors : tot 15 jaar;
- B. Seniors : vanaf 15 jaar.

3) *De godsdienstige belijdenis* : de rol van de godsdienstige opvoeding is zeer groot in de Engelse scholen. Er bestaan scholen voor de verschillende secten van Protestanten, voor Rooms-Katholieken en Joden.

4) *De soort van opleiding* : in de juniorscholen : lager onderwijs. In de intermediate scholen : lager onderwijs gecombineerd met technische opleiding. In de seniorscholen : eigenlijke vak- en beroepsopleiding, met enkele vrije leergangen en inhalingsklassen 's avonds.

Als opleiding voor de jongens vinden we o.a. : zeevaart (2 bijzondere sea-schools) — boerderij — werktuigkunde — het hele bouwbedrijf : metsers, electriciens, loodgieters, schilders, timmerlui, enz.

Als opleiding voor de meisjes : o.m. huishoudkunde — lichter landwerk — wasserij — handel — verpleging...

De keuze van een Approved School wordt voor elk kind praktisch bepaald door een verantwoordelijke persoon in de kinderdiens van het Home Office.

Er schijnen ook reeds zekere klasseringscentra te bestaan (zoals Latchmere voor de Borstals, zie later) die door middel van een voorafgaand onderzoek richtlijnen geven voor een goede keuze.

De tijd van het verblijf wordt niet door de rechtbank vastgesteld, maar hangt af van het gedrag van het kind en — in geval het een jong kind is — van de huiselijke toestanden (tegenwoordig wordt meer en meer betracht tijdens het verblijf van een kind in een A.S. door een Probation Officer zoveel mogelijk de huiselijke toestand te laten verbeteren). De rechtbank stelt wel een maximum-duur van verblijf vast, op de volgende wijze :

indien de beschikking wordt gemaakt vóór de twaalfjarige leeftijd mag het kind worden behouden tot 15 jaar,

indien het kind op het ogenblik van zijn verwijzing reeds meer dan 12 jaar oud is wordt de maximale duur bepaald op 3 jaar, met daarbij nog de beperking dat geen enkel kind langer dan tot de 19de verjaardag mag behouden blijven.

De tijd binnen deze grenzen door de School vastgesteld bedraagt gemiddeld 2 jaar. Gedurende het verder verloop der maximum-periode behoudt de school nochtans het recht het kind terug te roepen, zonder langs de Kinderrechtbank te moeten om gaan.

Over het algemeen wordt vastgesteld dat een kind, dat een voorafgaande tijd doorbracht in een « remand-home » zich vlugger en beter aanpast in de approved school.

In de bevolking van de School wordt geen onderscheid gemaakt tussen kinderen die een misdrijf bedreven en diegenen die onhandelbaar zijn of verwaarloosd. Er is wel sprake van een bijzondere school voor achterlijken op te richten, omdat een klein aantal van hen in elke A.S. zulke geweldige ver-

traging van het onderricht meebrengt voor alle kinderen.

Vroeger waren de scholen opgericht in grote gebouwencomplexen, de nieuwere Scholen worden echter gebouwd als kleine, soms redelijk ver uiteenliggende huizen, het paviljoensysteem (cottage system), waarin zoveel mogelijk het natuurlijke familieleven wordt verwezenlijkt. Dit paviljoensysteem is vooral belangrijk voor de jongensscholen die normaal een veel grotere bevolking hebben en waar anders veel gemakkelijker een gestichtssfeer heerst. De ideale bevolking voor een Jongensschool is 100, voor een meisjesschool iets minder. Men tracht voor alles de « gestichtssfeer » te vermijden. In de jongensschool wordt zoveel mogelijk vrouwelijk personeel gebracht. De betaling schijnt echter dikwijls onvoldoende om hier werkelijk gespecialiseerde krachten te gebruiken. Maar ook als « matron », iets als huismoeder, nurse en verstelster, brengt de aanwezigheid van vrouwen een menselijk element in de training. Verder is het de beste manier om de jongens in vrij contact te brengen met vrouwelijke invloeden en tenslotte werd vastgesteld dat in veel gevallen de jongens gemakkelijker bij de vrouwen hun hart uitstorten. De aanwezigheid van enkel de vrouw van de bestuurder, een nurse en enkele herstelsters in een school voor 150 jongens wordt als ver van voldoende beschouwd. Spijtig genoeg heeft men zich in de meisjesscholen moeten beperken bij vrouwelijk personeel. In de jongensscholen werd zelfs gesuggerd om een zeker % vrouwelijk onderwijspersoneel te gebruiken.

Om verder het leven zo normaal mogelijk te maken worden de scholen bij voorkeur ingericht in de nabijheid van andere woningen. De recreatie voor de personeelsleden wordt hierdoor gemakkelijker en de kinderen behouden contact met de buitenwereld, kunnen in gewone scholen speciale lessen volgen, toetreden tot lokale clubs, naar de cinema gaan, winkelen, enz.

Zij beschikken over een zeker bedrag zakgeld dat ze zich door werk en gedrag kunnen verdienen.

De kinderen moeten niet zozeer leren zich goed te gedragen in de school zelf en te gehoorzamen aan een opgelegde tucht, dan wel op eigen voeten te staan en hun leven te kunnen opbouwen. Hiertoe is het nodig dat zij een redelijk ruime mate van vrijheid blijven kennen en in de gelegenheid zijn die goed of slecht te gebruiken.

Natuurlijk geeft dit systeem aanleiding tot een zeker procent van ontvluchtingen, dat echter relatief gering is en vooral in de eerste maanden van het verblijf als weinig belangrijk wordt beschouwd. De extreme doorvoering van dit vrijheidsprincipe vindt men in de paar nog meer privé opvoedingsscholen waar een bijna volledige zelfregering door de kinderen wordt uitgeoefend (zie b.v. Barns, later besproken). Dit systeem heeft het voordeel dat de kinderen zich heel gemakkelijk aan de buitenwereld zullen kunnen aanpassen en dat het voor het personeel gemakkelijker is om na te gaan in hoever een bepaald kind reeds geschikt is om zijn plaats in het normale leven te hernemen en de school te verlaten.

Ten slotte mag het personeel van een A.S. nooit vergeten dat hun school voor de kinderen niet alleen het schoolleven maar ook het familiaal leven moet vervangen.

4. Behandeling (Training).

De behandeling, de methode, het bestuur verschillen

zozeer van school tot school dat het bijna niet mogelijk is er een algemeen beeld van te geven. Ik laat dan ook liever een paar indrukken volgen van scholen die ik bezocht.

In de nabijheid van Londen bezocht ik samen met een groep studenten in sociale wetenschappen :

de *Redhill-Philantropic-Society-School* (Directeur Mr. Weldon) : aangenomen door de Home Office maar nog gedeeltelijke beheerd door de vroegere philanthropische vereniging van in de tijd dat Redhill één der eerste Reformatory-schools was.

Deze school voor senior-boy's (15-17 jaar) is gelegen in een prachtige omgeving en omringd met 300 acres grond. Zij is opgevat volgens het nieuwe systeem van paviljoenen, met elk 30 à 40 jongens onder leiding van een huismeester en zijn echtgenote. Het grootste belang wordt aan de technische vorming gehecht : opleiding tot timmerman, landbouwer, werktuigkundige ...

De jongens doen veel aan sport, bouwden een eigen tennisterrein en construeren nu een zwembad. In de avond worden lessen gegeven, meestal bijwerkingsklassen.

Omwille van het groot aantal plaatsaanvragen wordt de verblijfsduur gemiddeld teruggebracht op 15 maanden, wat door de leden van het personeel als ontoereikend wordt beschouwd. De directeur heeft weliswaar het recht en de mogelijkheid om een jongen terug te roepen, die zijn vrijheid slecht gebruikt, en hem de rest van zijn termijn in de school te laten uitdoen. Hij maakt echter van dit recht niet graag gebruik omdat die gevallen meestal een zeer slechte invloed hebben op de andere jongens.

Toen ons de tea werd aangeboden in de ruime gezellige common-room met een groot terras er voor, omringd door een uiterst verzorgde, door de jongens onderhouden tuin, was de gestichtssfeer ver te zoeken. Ook bij de verdere bezoeken aan Approved Schools betrapte ik er mezelf telkens op vergelijkingen te maken met gewone kindertehuizen bij ons en totaal te vergeten dat het eigenlijk in zekere zin « verbeteringsscholen » waren.

Te Redhill merkte ik vooral bij één der huismeesters een groot scepticisme op tegenover het werk van de « Institutes for Scientific Treatment of Delinquency ». Ditzelfde scepticisme stelde ik nog meer vast bij de mensen die zich praktisch met de wederopvoeding der kinderen bezig hielden. Het kind, zeggen zij, mag zichzelf niet als een « probleem » beginnen te beschouwen. Sommige nieuwelingen maken als reactie op één of andere vermaning, waarschuwend en als toverwoord bekend : « I'm a problem, you know, you must be careful ! »

Deze bepaalde opvoeder te Redhill meent dat er geen werkelijke « problemen » bestaan. Trouwens de boer die in de scholen het werk op de akker moet leiden, de vakopleiders en de sportleiders zijn geen psychiatrische studenten. Tenslotte begrijpen ook alle kinderen dat de oogst goed moet uitvallen en dat de hoeve goed moet beheerd worden. Deze enigszins eenzijdige zienswijze behelst waarschijnlijk veeleer een juiste kritiek op het gebrek aan samenwerking dat tussen de psychiatrische klinieken en de praktische scholen voor wederopvoeding bestaat.

Veel jongens blijven na hun invrijheidstelling in een regelmatig en totaal vrijwillig contact met de school; de directeur toonde ons een collectie Afrikaanse fonoplaten, aan de school geschonken door een oud-leerling.

De beste herinnering draag ik mee van het weekend doorgebracht in de

Cotswold Approved School : Ashton Keynes (Nr Swindon Wilts-Gloucestershire). De treinrit van Donden uit in Zuid-Westelijke richting duurt ongeveer 2 uur, tot het stad *Kemble*. Van daaruit gaat de reis per auto gedurende een half uur langs een mooie vruchtbare streek, langs de typische omheiningsmuren in de grijze steen van de streek, en de huizen in dezelfde steen, opgeluisterd door trossen rose klimrozen. Volledig in dezelfde landsstijl zijn de centrale gebouwen en de verder afgelegen woningen die samen de *Cotswold-School* uitmaken. Voor het hoofdgebouw bevindt zich een kunststuk van een zware bronzen klok, die door haar galm de activiteiten van de dag aankondigt. Temidden van de centrale gebouwen is een ronde vijver met banken er omheen. Hovingen zijn tussen de gebouwen aangelegd en worden onderhouden door de jongens (intermediate school : 13-15 jaar). De jongens lopen in groepjes rond, opvallend vrij en mijn komst verwekt niet de minste beroering. Onmiddellijk kondigt één der jongens zeer beleefd aan dat hij een huismeester zal waarschuwen. Een jongen leidt me rond, ik mag hem alles vragen wat ik over de school weten wil, behalve de reden waarom hij er verblijft.

De enige zedelijke regel der School is eenvoudig en eigenaardig : « Wees beleefd — en doe de dieren geen pijn. » De liefde voor de dieren wordt veel als opvoedende factor gebruikt. Als beloning voor goed gedrag, mag elke jongen een bepaald troeteldier verzorgen, dat in zekere zin zijn bezit wordt. In een oude trein-wagen zijn koten getimmerd met konijnen, steense ratten, witte muizen ... met op elk hok de naam van de eigenaar. De trots van « het bezit » vindt men er trouwens bij bijna alle jongens : « hun » school, « hun » hoeve, « hun » moderne melkerij ...

Alle dieren van de hoeve zijn rasechte, bekroonde exemplaren en de jongens nemen met hun dieren deel aan de wedstrijden in de naburige dorpen.

Het is opvallend hoe los en gemakkelijk de jongens zich bewegen. De school ontvangt ook redelijk veel bezoekers en de Directeur dringt er zelfs op aan, omdat dit het contact met de buitenwereld bewaart. Studenten, jeugdleiders brengen dikwijls een verlof door in de School en onder hen recruteert de Directeur, na observatie, meestal zijn toekomstig personeel. Bij deze keuze blijft hij volledig vrij. Toen de *Cotswold-School* zou overgenomen worden door het Home Office, stelde de directeur (die er nu nog is) twee voorwaarden :

Vrijheid bij het kiezen van zijn personeel,
Vrijheid van opvoedkundige methode.

De ene huismeester is een jeugdleider zonder bepaalde vorming, een andere een afgestudeerde van Cambridge of Oxford. Hun werk met de jongens is zeer goed. Wanneer zij voelen geen contact te hebben met een bepaalde jongen geven zij hem door aan een huismeester, waar hij blijkbaar beter kan mee opschieten. Het meest verbazende voor ons is de grote vrijheid waarover elke huismeester in zijn opvoedingswerk beschikt. Dit is weer een bewijs van het geloof in de « common sense » en de zin voor experimentatie in het Engelse systeem. Een huismeester vertelde mij zo twee staaltjes uit zijn eigen loopbaan :

« Een jongen was weggelopen uit de school (er zijn relatief weinig gevallen van weglopers, maar het zou al zeer abnormaal zijn als er geen waren menen de berustende Engelsen). De gast was er in geslaagd zich in een wagen te verbergen en tot Londen te geraken. Daar zwierf hij enkele dagen rond totdat hij — klassiek geval — zich tenslotte, buiten raad, aan-

gaf aan een Politiebureau. De politiecommissaris stelt zich in verbinding met de school, de huismeester roept de jongen aan het apparaat. Hij mag terug naar de school komen. Van afhalen is geen sprake, hij moet maar op eigen krachten terugkomen, zoals hij vertrok. Om 8 uur 's avonds wordt opgebeld van het station te Kembles, waar de jongen is aangekomen en hoe hij nu de 5 mijlen naar de school toe moet afleggen. De weg altijd rechtdoor volgen, luidt het laconieke antwoord. Zeer laat kwam de jongen aangestapt. De huismeester wachtte hem op in zijn zitkamer met hete thee. Over het voorgevallene werd nooit meer gesproken, niemand vroeg hem uitleg en hij kreeg geen straf ».

« Een andere jongen had de "ontvluchttingsziekte" ».

Na bedtijd stond hij weer op en kwam de huismeester opzoeken, omdat hij « voelde » dat hij zou weglopen. Na een tijdje rustig praten, ging de jongen telkens definitief naar bed. Dit geschiedde zo een tijdje, tot de huismeester gewaar werd dat het een bijna hysterisch verschijnsel werd. Op een zekere avond verscheen de jongen weer om over zijn bijna onweerstaanbare drang tot ontvluchten te spreken. Tot zijn niet geringe verbazing gebood de huismeester hem zijn kleren aan te trekken en zijn bezittingen in te pakken. « Wat wij hier alleen nastreven is uw geluk. Gij meent dat het uw geluk is hier weg te gaan en ik geef u dus de toelating ». Het was een zeer aarzelende jongen die, met zijn koffertje en een beetje zelfverdiend geld, de deur uitging. Het verwonderde de huismeester ook niet hem bij zijn avondronde, een uur later, als een hoopje miserie, terug te vinden bij een haag. Bij het traditionele kopje thee in de zitkamer van de huismeester kwam het drama tot ontknoping. De jongen had helemaal geen neiging tot ontvluchting, maar wel een abnormale drang naar affectie, die hij vroeger nooit had gekend. »

In verband met dit laatste geval heeft het mij ook verrast hoe gemakkelijk de jongens schijnen aan te nemen dat de meester meer met één van hen bezig is. Ze nemen dit aan evenals zij aanvaarden dat de ene een drankje voor de hoest nodig heeft en een ander bijzonder versterkend voedsel.

Zoals alle Zaterdag, was er 's avonds een filmvoorstelling, waarvoor de jongens betalen. Ze worden betaald voor hun werk. Wie niet of slecht werkt kan zich dus geen genoegens kopen. Dit draagt enerzijds bij tot het normale leven in de instelling en leert anderzijds de jongens geld hanteren. Het ingangsgeld dat ikzelf wilde betalen werd kortaaf geweigerd: « No miss, you're a guest ».

De zaal was zeer reactief. Luidop lachen, kreten van aanmoediging of antipathie bij de far-west film, werden vrij toegelaten.

Zondagochtend woonde ik de dienst bij in de chapel (Anglikaans): een zeer stemmige kapel gebouwd in een kelder. De jongens zongen met orgelbegeleiding en droegen om beurt de teksten voor. Een leraar die de school verliet sprak het sermoeen uit, dat zeer eenvoudig en begrijpelijk was. Hierin bestaat het enige theoretische moraalonderricht.

Het kwam mij al langer hoe onbegrijpelijker voor dat deze jongens eens dezelfde boefjes waren geweest, die ik onwillig, wantrouwig en meestal in zeer slechte fysieke conditie voor de kinderrechtbank had zien verschijnen. De gezondheidstoestand van de jongens schijnt buitengewoon goed te zijn. Er wordt ook op dat gebied geen moeite gespaard. Voor de zieken wordt de best-verkrijgbare dokter geroepen, omdat men nog steeds meer moet doen voor andermans kinderen dan voor de eigen. Er bestaat meer en meer een strek-

king om op voorhand, vóór de verwijzing naar een A.S. de volledige fysieke conditie te onderzoeken en alle nodig geneeskundig ingrijpen, voorzien voor de eerste 6 maanden, te doen. Het kind zou dus aan de school worden afgeleverd met de meeste kansen op voortdurende gezondheid. Veel belang wordt ook gehecht aan de correctie van ongevaarlijke kwalen als platvoeten, strabisme, enz. ... die dikwijls oorzaak zijn van een gebrek aan zelfvertrouwen.

Tijdens de studieweek te Leeds bezocht ik aldaar nog twee approved Schools:

de *Thorparch Grange School*: Bostan Spa — Yorks bij Leeds, werd opgericht in 1935, voor Junior boys (dus tot 13 jaar). De school is voorzien voor 80 jongens en is ondergebracht in de gebouwen van een vroeger College. Op de dag van ons bezoek waren de meeste jongens vertrokken naar huis of naar het kamp, ingericht door de school zelf. Elk bezoeker werd door een paar jongens, die om één of andere reden in de school waren gebleven, rondgeleid. Hierbij manifesteerde zich weer die « fierheid » over de school, die ik reeds vroeger opmerkte. Ieder jaar geeft deze school een « Magazine » uit, die naast schooluitslagen en sportverslagen meestal artikels door de jongens geschreven, bevat. Zoals door de Redactie vermeld, is het voornaamste doel der Magazine het behouden van het contact tussen de jongens die de school verlieten met de gebeurtenissen in de School, zoals ze door de tegenwoordige inwoners worden beschreven.

De tweede bezochte school nabij Leeds was:

St John's Home Training School te Wakefield.

Opgericht in 1937 voor senior-girls (dus 15-17 jaar ...).

Voorzien voor 40 meisjes, met als opleiding: huis-houding en wasserij. Materieel is deze school zeer goed verzorgd. De meisjes naaien eigen kleren, krijgen daarbij van de school degelijke kousen, mantels, enz. ... en mogen ook wanneer ze de school verlaten deze kleren definitief behouden. De sfeer der school was echter veel minder sympathiek. Er heerste veel meer een echte gesticheidsfeer: loerende, ontevreden gezichten, ongezonde kleur, geen vrijwillig aanvaarde tucht maar een strenge discipline in handen van een zeer strenge directrice. Het is een verschijnsel dat ik tijdens verscheidene bezoeken vaststelde, dat de inrichtingen voor meisjes veel minder aangenaam zijn, dan die voor jongens. De meisjes zijn meer een verkleinde uitgave van de vrouwelijke gevangenen zoals wij die kennen, het personeel is veel minder humaan. Het is een vaststaand feit dat het opmerkelijk kleiner % vrouwelijke delinquenten gecompenseerd wordt door een veel grotere verdorvenheid, wat die indruk gedeeltelijk verklaart. Wat het personeel betreft had een huismeester een eigenaardige uitleg: de mannelijke huismeesters staan veel dichter bij hun jongens. Zij weten dat zij zich in de gegeven omstandigheden misschien juist aan dezelfde feiten zouden hebben schuldig gemaakt — zo ze het al niet deden — als de jongens die zij moeten opvoeden. De vrouwen die zich vroeger aan dezelfde misdrijven als de meisjes hadden kunnen schuldig maken of ze werkelijk begingen, zullen nooit gekozen worden om « matrons » te zijn in de instellingen. De kloof is dus wijder. Er komt nog bij dat de mannelijke personeelsleden vrij zijn te huwen en hun vrouw als « matron » in de school te hebben en er hun eigen kinderen kunnen groot brengen. De vrouwen staan voor de keuze huwen en de school verlaten of ongehuwd blijven. De sfeer van de meisjesinstellingen beantwoordt dus noodzakelijk veel minder aan de behoefte, zoveel mogelijk op het normale sociale leven te gelijken.

In de St John's Home moet dit toch wel bijzonder het geval geweest zijn. De directrice was overgenomen van de vroeger in hetzelfde gebouw bestaande « Church Armee » instelling en werkte voort in dezelfde geest van tucht en religie. Enige tijd na ons bezoek werd de school dan ook door de Home-Office aangeduid om enkel te dienen voor de moeilijke gevallen, in afwachting dat er tegenover hen een andere maatregel zou worden getroffen.

Tijdens dezelfde studieweek te Leeds gaf Mr Vardy, headmaster van de « Liverpool-Farm-School » te Newton-a-Willows in Lancashire, een voordracht over de A.S., opgeluisterd door een film « Children on Trial ». Hij besprak voornamelijk het leven in de school die hij samen met zijn sympathieke echtgenote bestuurt. Deze bestaat uit vier gebouwen. Er bestaat een zekere mate van zelfbestuur, in die zin dat elk huis zijn eigen kapitein kiest. De jongens worden betaald voor hun werk en de schoolgaanden voor hun gedrag en moeten evenals te Cotswold hun genoegens betalen. Een jongen kan 3/6 verdienen per week (d.i. ongeveer 25 fr.). De jongens worden ingedeeld in 5 klassen, volgens hun gedrag. Elke hogere klas heeft weer meer privileges (aantal verlofdagen bvb.). Een nieuweling komt binnen in de middelste klas. Mter Vardy vertelde dat er van de 126 jongens van zijn School met het Kerstverlof 110 hadden mogen naar huis gaan. Voor sommigen was dit een afstand van 300 mijlen en allen zijn op de gestelde dag weer gekomen. De school is omringd van 70 acres grond, waarvan er 3 worden gebruikt als sportgrond. Er zijn daarbij 9 afzonderlijke huizen ingericht voor het personeel. Van de 15 stafleden zijn er 14 gehuwd. Er zouden wel enkele vrijgezellen moeten bij komen omdat 2 stafleden permanent bij de jongens moeten slapen.

Mter Vardy vertelde ook nog over een experiment dat hij meemaakte, waarbij jongens zelf een hele school opbouwden. Ze waren per 24 gelogeed in de oude slaappalen van de militairen.

Er werd begonnen met het bouwen van een gemeenschapszaal. Niemand van buiten af kwam hulp verlenen. Het besef dat zij heel alleen bekwaam waren tot een dergelijke prestatie was voor veel van hen de beste rehabilitatie. Zij bouwden ook alleen een zwembad met een filtratiesysteem in 6 maanden tijd. Het werd hen medegedeeld dat dank zij hun werk dit zwembad slechts 490 £ kostte inplaats van 2.500 £.

Tenslotte somde de spreker de punten op waar men bij een kort bezoek aan een A.S. bijzonder moet op letten, om dadelijk een ongeveer juiste indruk te krijgen :

de jongens en de verhouding jongens-personeel, het keuken-departement, de lavatories,

de slaapgelegenheden : of er voor de jongens mogelijkheid bestaat om eigen bezittingen op te brengen (er mogen echter geen schuiven op slot zijn, anders kan men hen onmogelijk de eerbied voor andermans bezittingen bijbrengen),

de ontspanningsmogelijkheden : zijn er speelkamers voor het geval van slecht weer voorzien.

Daarbij moet het huis met mate in wanorde zijn (it should be reasonably untidy).

Van straffen wordt zo weinig mogelijk gebruik gemaakt. Wanneer het huiselijk milieu normaal is bestaat de klassieke straf erin verslag over de begane fout naar huis te moeten schrijven. Het slaan is in Engeland officieel toegelaten, bij zover dat zelfs stokken van verscheidene dikte aan de scholen wor-

den afgeleverd en het aantal slagen in evenredigheid met de begane fout zelfs is vastgesteld. Deze methode is echter volgens Mter Vardy volstrekt waardeloos omdat het steeds de gewone behandeling van thuis is geweest.

Naast deze verschillende Scholen die niettegenstaande hun verscheidenheden toch behoren tot hetzelfde type en die allen door de Home Office worden erkend, worden in verschillende plaatsen privé experimenten gewaagd, waarover wij continentalen verstomd staan.

Zo heeft Mr David Willms voor ons zijn « Barn-experiment » neergeschreven. Hij past zijn bijzondere opvoedkundige methode toe op jongens van 8 tot 14 jaar, oorspronkelijk alleen kinderen die geëvacueerd werden. Barns was een Hostel-School, gesticht door een « Society of Friends » (Quakers), gelegen in Schotland. De gebruikte methode is er een van bijna volledig zelfbestuur door de jongens, bij zover dat een jongen van 13 jaar een meester kan aanklagen voor een rechtbank van jongens tussen 8 en 14 jaar. De jongens worden nooit gestraft maar dragen de consequenties van hun daden. Mr Willms constateert dat zij dit systeem niet altijd graag hebben en de veiligheid van de gekende discipline verkiezen ... « but what they like is not necessarily what is good for them ». De kinderen weten niet wat goed en kwaad is, ze kennen enkel wat strafbaar is en wat niet. De straf vervult dus geen enkele zedelijke functie.

Het belang van deze individuele experimenten ligt hierin dat zij met veel belangstelling worden gevolgd door de officiële instanties. Later zal ofwel de gehele instelling stilaan worden overgenomen door het Home Office ofwel zullen die methodes die een goed resultaat hadden worden toegepast in de bestaande Approved Schools.

5. Conclusie en After-Care (Nazorg).

Mter Vardy was zeer optimistisch wat de resultaten der Approved Schools betrof, vier van de vijf jongens bleven daarna op de rechte weg. Dit maakt dus een gunstige uitslag van 80 %, terwijl de Probation slechts in 60 tot 70 % der gevallen een gunstige uitslag zou hebben.

In geval kinderen beneden de 16 jaar zich volstrekt niet aanpassen aan het regime van de Approved School kunnen ze enkel naar een andere mogelijk strengere School worden overgebracht. Kinderen van meer dan 16 jaar oud kunnen eveneens naar een *Borstal* (zie volgende Hfdst.) verzonden worden voor 2 jaar. Ze hebben daar een harder regiem en alhoewel de *Borstals* ook meer opvoedend dan repressief bedoeld zijn, maken ze toch definitief deel uit van het Strafre regime.

Na de zeer goede indruk die de bezochte Approved Schools op mij gemaakt hebben is het eigenaardig er te moeten aan toevoegen dat de Engelsen van oordeel zijn dat maar in het hoogstnodige geval moet gebruik gemaakt worden van de behandeling in de A.S. Men moet eerst alle andere mogelijkheden onderzoeken : toevertrouwen aan een geschikte persoon, probation, hostel... en slechts de A.S. gebruiken als alle andere middelen ontoereikend schijnen te zijn.

Deze zienswijze wordt bevestigd door het feit dat zelfs in de prettigste scholen het kind er blijft naar verlangen, naar huis terug te keren. Het huis kan nog zo arm en onverzorgd zijn, het blijft voor de meeste kinderen toch altijd « hun » tehuis. Daarom vooral bewaart men in Engeland een soort reserve tegenover het Approved-School-systeem. Hoe goed ook

de Scholen reeds mogen wezen en hoeveel verbeteringen er ook nog worden aangebracht, de moeilijkheden van overgang tussen het leven in de school en het leven in de vrije buitenwereld kunnen nooit helemaal uitgeschakeld worden. Een kind of jonge mens met een zwak karakter, dat gemakkelijk beïnvloedbaar is, kan zich misschien zeer goed aanpassen aan de welgeordende discipline van een school, maar zal dadelijk ten prooi vallen aan slechte invloeden in de buitenwereld. De kwekeling van een Approved School wordt toch altijd te gemakkelijk een « Institutie-Kind ».

Juist omdat de periode van overgang zo moeilijk en gevaarlijk is wordt een goede « nazorg » een essentieel deel van de organisatie der A.S.

Voor elk geval onder de 15 jaar op het ogenblik der invrijheidstelling wordt toezicht uitgeoefend tot 18 jaar.

Voor elk geval boven de 15 jaar op dat ogenblik wordt 3 jaar toezicht uitgeoefend, met als maximumleeftijd: 21 jaar.

De nazorg wordt uitgeoefend gedurende een officiële periode: de overblijvende duur van de verwijzing van het kind naar de school en gedurende een onofficiële periode afhankelijk van de appreciatie van de « after-care-officer ». Ingevolge de nieuwe act van 1948 wordt een periode van nazorg verplichtend voorzien van minimum 6 maanden voor alle gevangenen onder de 21 jaar.

Deze nazorg gebeurde vroeger door de directeur van de school tijdens zijn verlofperiode. Zo de gewezen leerling ver van school woonde gebeurde ze soms door een « local friend » aangeduid door de directeur. Dit systeem werd lang* volgehouden omdat men meende dat de nazorg met veel meer kans op welslagen kon geschieden door een persoon die het kind reeds kende en vertrouwde. Deze werkwijze was echter praktisch niet vol te houden voor uitgestrekte area.

In 1941 werd daarom een « centrale after-care organisatie » opgericht. Dit is geen afzonderlijke, autonome organisatie maar maakt deel uit van het Approved-School-systeem. Haar after-care agenten zijn reeds in de School van hun area werkzaam. Het land wordt geographisch verdeeld in een zeker aantal streken in dewelke, evenredig met de dichtheid der bevolking, een zeker aantal goede sociale werkers worden aangesteld, gekend als « welfare-officers », die met de nazorg worden belast. Elke welfare-officer is verantwoordelijk voor zijn area in de streek en is gehecht aan de A.S. van zijn area. Hij behoudt dus contact met het leven en de evolutie van de A.S. en leert zijn toekomstige beschermelingen reeds kennen, alhoewel hij ook de supervisie uitoefent over kinderen van andere A.S., die bij hun invrijheidstelling in zijn area komen leven. Zijn werk bestaat er in, contact te nemen met de huiskring en de werkgever en het kind te bezoeken met een dalende frequentie; verder moet hij regelmatig rapport uitbrengen bij de A.S. die het kind vrij stelde.

Hij wordt in zijn taak geholpen door een groep privé personen en door jeugdorganisaties. Wanneer de « nazorg » goed geschiedt kan zij in ruime mate het nadeel van de moeilijke overgangperiode corrigeren.

V. Borstals

1. Bepaling.

Borstal is de naam gegeven aan een Engelse methode van behandeling der jonge misdadigers tussen 16 en 23 jaar, en aan de darmee in verband staande instellingen. Het is een geïndividualiseerde vorm van

behandeling in instellingen gevolgd door een parool-systeem.

De naam werd overgenomen van het dorp Borstal, bij Rochester, waar de gevangenis gelegen is die als eerste een vleugel inrichtte enkel voor de jonge misdadigers.

Daar de bevoegdheid der Kinderechbank, zoals bij ons, maar gaat tot de 17de verjaardag, lijkt dit Hoofdstuk enigszins buiten het onderwerp te vallen.

Enerzijds echter ligt het, zoals hierna zal blijken, toch dikwijls in de bevoegdheid van de Kinderrechter om jonge mensen naar een Borstal te verzenden. Anderzijds leek het mij interessant deze instellingen ook te bestuderen, waar de beroepsvorming speciaal wordt verzorgd. Nu in de meeste landen de strekking bestaat om de leeftijdsgrens van de bevoegdheid der Kinderrechtbank op te voeren is deze beroepsvorming een groot probleem.

Hoe worden jonge mensen naar een Borstal verzonden?

Wanneer de lagere rechtbank (dus desgevallend een Kinderrechtbank) bij jonge mensen van meer dan 16 jaar oud vaststelt:

- 1° dat ze reeds vroeger voor een misdrijf werden gestraft of inbreuk maakten op hun Probation-order,
- 2° en dat de rechtbank van oordeel is dat, gezien hun criminele gewoonte een associatie met personen van slecht karakter en faam, de Borstal-Training de geschikte behandeling is,

mag zij de zaak weerhouden en voor vonnis verzenden naar de eerste zitting van de Quarter-Sessions met deze bepaalde recommendatie.

In een bepaald geval mag de Kinderrechtbank zelfs rechtstreeks de adolescent naar een Borstal verwijzen, en wel indien hij zich in de Approved School plichtig maakte aan wangedrag of herhaaldelijk ontvluchtte. Zoals reeds gezegd in het voorgaande hoofdstuk wordt in dat geval eerst onderzocht of een verandering van school geen resultaat zou kunnen opleveren.

De verzending naar een Borstal, die reeds deel uitmaakt van het eigenlijke Strafre regime, is een redelijk strenge maatregel.

2. Historiek.

In 1877 werden de gevangenen van Engeland en Wales aan het beheer der plaatselijke overheid onttrokken. Hun toezicht werd gecentraliseerd onder leiding van de Gevangenis-Commissie (prison-commission) die evenals de contrôle der Approved Schools en Probation-Officers een afdeling is van de Home Office.

Een van de eerste activiteiten van de Chairman der Prison-Commissioners, Mr Brice, was de afscheiding van de jonge gevangenen te bewerken.

Rond 1895 geschiedde een eerste proefneming in die zin in de Bedford-gevangenis waar de jonge mannen in een vleugel van de gevangenis werden samengebracht. Stilaan ontstond ten hunnen behoeve een speciaal programma van beroepsvorming, bijzonder onderwijs en een schema van geïndividualiseerde beloningen. Daarna werd de proefneming definitief doorgevoerd in een vleugel van de Borstalgevangenis bij Rochester.

In 1902 werden tenslotte van alle gevangenen van Engeland en Wales de jonge mannen tussen 16 en 21 jaar met een gevangenisstraf van minimum 12 maanden samengebracht te Borstal. Borstal, nu nog als gesloten instelling in gebruik, is de eerste gevan-

genis alleen voor jonge lieden ingericht en gaf zijn naam aan het hele systeem en alle nakomende instellingen van dezelfde aard.

In 1909 wordt de Borstal-training officieel erkend als deel uitmakend van het Strafrecht. Dit betekent dat de rechters en magistraten de bevoegdheid hebben de verzending naar een Borstal als straf in hun vonnis te bevelen voor de misdadigers tussen 16 en 21 jaar (of van af 1936 tot 23 jaar).

Reeds in 1904 was de « Borstal Association » gevormd om de vrijheid op parool, 3de fase der nieuwe methode, in te richten.

In 1914 nam het systeem een nieuwe wending. Tot op dat ogenblik was, behalve het leeftijdsverschil, de Borstal-inrichting in praktijk een gewone gevangenis gebleven. De oude gevangenisgeest overleefde in de strenge tucht, het veiligheidssysteem, de bewakers in uniform; de gevangenen leefden in massa in één gebouw, zonder toepassing van het paviljoensysteem. Oorspronkelijk was een Borstal slechts een gevangenis voor jongere mensen, afgezonderd van de eigenlijke volwassenen. Slechts zeer geleidelijk begon in de praktijk ook het systeem van repressie te veranderen in een regiem van opleiding en training. Deze evolutie werd lang tegengehouden door het uitbreken van de eerste wereldoorlog. Het aantal gevangenen was aanmerkelijk verminderd en de meeste gebouwen werden voor andere doeleinden opgeëist.

Vanaf 1920 werd een grote vooruitgang geboekt dank zij het optreden van Sir Alexander Paterson, één der eerste prison-commissioners. Hij had zeer goede opvoedkundige ideeën en was zelf house-master geweest in één der drie bestaande Borstals, nl. te Feltham. Er werd aangevangen met een soort van selectie onder de bevolking der Borstals die meer en meer werd gedifferentieerd telkens als een nieuwe instelling werd geopend. In elk der drie bestaande Borstals, Borstal, Feltham en Portland (alle drie nog in voege als gesloten instellingen), werden de jongens verdeeld onder de rubrieken: goede, moeilijke en tussensoort.

Rond 1923 werd het dragen van uniformen voor de stafleden afgeschaft en kwam het Paviljoen-systeem meer en meer in voege.

In 1929 begon het plan te rijpen om de training meer en meer in « a camplike fashion » te ondernemen voor bepaalde adolescenten en tegelijkertijd progressieerde de opvatting van de open instelling. Als conclusie van deze twee opvattingen werd het grote avontuur gewaagd dat zou leiden tot de oprichting van Lowdham Grange. Ik had het voorrecht dit boeiende experiment te horen vertellen door Mr Cape, nu directeur van de Gevangenis te Manchester, toen één der leiders van de tocht. Zestig jongens zorgvuldig uit de 3 Borstals uitgezocht, werden samengebracht in een bepaald gebouw te Feltham. Ze leefden daar gedurende 6 maanden samen in vrij contact met de bestgeschikte stafleden. 43 jongens werden uitgekozen uit de 60 om de eerste proefneming te wagen. Op 1 April 1930 werd de leider van de expeditie gekozen. Op 4 Mei 1930 stonden de aangeduide jongens en 7 stafleden op tijdens de mis, verlieten Feltham en begonnen de marsch die 9 dagen duurde. Deze tocht op zichzelf werd een succes. Het was de jongens ingeprent dat zij samen met de Staf een ploeg vormden en van het welslagen van hun onderneming het lot van alle andere Borstal-jongens afhing. Er waren natuurlijk enkele ontvluchtelingen maar de grote meerderheid beantwoordde volkomen aan de verwachtingen. Mr Cape schrijft dit succes voor een groot gedeelte toe aan de avontuurgeest die hen allen samen te pakken had. Na de marsch van 9 dagen

werd halt gemaakt en begonnen met de oprichting van de gebouwen te Lowdham Grange. De hele inrichting is door de jongens en de staf zelf gebouwd. Het lukken van dit experiment liet toe dat meer en meer adolescenten in dit systeem konden opgeleid worden, dat zeer ver van het gewone gevangenisregiem verwijderd is.

In 1935 werd het Noord-Zee-Kamp opgericht, waar de jongens — samen met de personeelsleden — dijken bouwen en land winnen op de zee.

Op dit ogenblik hebben 6 van de 13 Borstals voor jongens open condities (i.e. geen afsluitingen) dus ongeveer 50 %. Daarbij bestaan er slechts 2 instellingen voor meisjes: de oudere, gesloten instelling te Aylesbury (nabij Londen), en de zeer recente: « East Sutton Park » bij Maidstone. Ik bezocht deze laatste instelling, opgericht in een buitenverblijf onlangs ter beschikking gesteld van de Prison-Commissioners en aangepast als een Borstal voor de beste meisjes. Naar East-Sutton Park worden enkel de meisjes gestuurd die een vrijere behandeling en open condities schijnen te kunnen verdragen. De omgeving en het gebouw zelf zijn zeer aantrekkelijk. De jonge vrouwen worden opgeleid tot huishoudelijk werk, tuinbouw, landbouw, naaistiel, enz. ... Zoals in de Approved School voor meisjes leek me de sfeer weer enigszins gespannen en was de tucht meer merkbaar. Er schijnen veel ontvluchtelingen te zijn.

3. Behandeling.

De behandeling, die globaal 4 jaar beslaat, kan in 3 fasen worden ingedeeld:

- A. De verwijzing naar een bepaald centrum;
- B. De behandeling in dit centrum;
- C. Nabehandeling en vrijheid op parool.

A. De verwijzing naar een bepaalde Borstal:

Aangezien het Borstal-systeem in de instellingen een geïndividualiseerde vorm van behandeling nastreeft, is een juiste verwijzing van zeer veel belang. Door het oprichten van meer en meer instellingen worden de mogelijkheden veel gevarieerder en wordt een gecentraliseerd vóór-onderzoek (zoals bij ons te Moll geschiedt vóór de verwijzing naar een bepaalde Staatsheropvoedingsschool) meer en meer noodzakelijk.

Voor de meisjes waarvoor slechts de keuze bestaat tussen twee instellingen is natuurlijk geen selectiecentrum nodig.

Voor de jongelingen waar er tussen 13 instellingen moet gekozen worden bestaat er sinds langere tijd een gecentraliseerd vóór-onderzoek. Dit geschiedde vroeger in een afdeling van de gevangenis te Wormwood-Scrubs en tijdens de oorlog te Feltham. Sinds twee jaar werd een speciale Borstal « Reception Center » hiervoor opgericht in een gewezen kazerne: « Latchmere House » bij Richmond.

Ik bezocht ook dit zeer mooi gelegen, zeer lelijke gebouw met legerbarakken, waarin zeer interessant werk wordt geleverd. In principe brengen alle jongelieden die naar een Borstal worden verwezen eerst 8 weken te Latchmere door.

Dit centrum heeft een drievoudig doel:

- 1° De jongen voorbereiden op de Borstal-training.
- 2° Vaststellen welk soort behandeling hij nodig heeft.
- 3° Aan de Staf van de Instelling naar dewelke hij verwezen wordt een dossier over te ma-

ken van zijn geschiedenis, achtergrond, karakter, persoonlijke noden...

Om dit doel te verwezenlijken móet het centrum natuurlijk beschikken over een gespecialiseerde staf, waarvan de leden evenals in de Observatiecentra in « team » werken. Ieder onderzoekt zo grondig mogelijk de jongeling in zijn domein, daarna zullen de resultaten worden samengebracht en vergeleken.

De staf telt de volgende leden :

1. *De arts* (physician) : stelt een volledig fysisch onderzoek in. Brengt rapport uit over alle mogelijke behandelingen en operaties nodig tijdens de periode van de eerste 18 maanden tot 2 jaar : optische, dentale, enz... Al deze operaties geschieden dan onmiddellijk om de periode van het verblijf in de instelling later zo weinig mogelijk te moeten onderbreken.

2. *De Psychiater* : maakt een verslag op over de persoonlijkheid van de jongen, zijn anti-sociale neigingen, enz... doch doet volstrekt geen behandeling.

3. *De Psycholoog* : onderzoekt het verstand bij middel van testen. De leger-testen worden hier gebruikt.

4. *Vrouwelijke sociale-werkers* : maken de geschiedenis van het kind op uit interviews met ouders, opvoeders, het kind zelf (slechts 1/2.000 weigerde te antwoorden op de vragen van de sociale werkster).

5. *De huismeesters* : trachten vooral de twee volgende punten op te helderen :

1. De criminele geschiedenis.
2. Waarom ontwikkelde deze jongen misdadige neigingen.

6. *De opvoeder* (Education-officer) : omwille van het korte verblijf en het zeer voorlopig karakter der behandeling wordt te Latchmere niet aan formele opvoeding of aan werkelijk onderwijs gedaan. De opvoedster (want dit werk werd te Latchmere toevertrouwd aan een zeer bekwame, reeds oudere vrouw) tracht een diagnosis op te stellen en dan alle gevallen te classifiëren. Zij ondervraagt de jongens over :

De door hen uitgeoefende beroepen.
Hun eigenlijke ambities.
Hun hobbies.

Verder brengen alle jongens (10 tot 20 per keer) een week door in het schoollokaal. Tijdens die week tracht de opvoedster hen te reënteren naar het scholen (« Schooling »), tracht hun belangstellingsfeer te vinden, en te ontdekken of ze bekwaam zijn te presteren. Hierbij wordt het Dalton-plan gevolgd; de jongens zelf kiezen een bepaald onderwerp en zoeken alle mogelijke informatie hierover. Ze leren tot hun verwondering dat een boek niet alleen romantische geschiedenissen bevat maar ook nuttige, praktische informatie. Na deze week geeft elke jongen een voordracht aan zijn kameraden over het bestudeerde onderwerp. Bij mijn bezoek toonde de opvoedster o.a. een voordracht over de reparatie van schoenen en één over het bouwen van een reusachtig schip met een gedetailleerd plan van alle onderdelen.

Naast deze school-activiteit worden 's avonds klassen ingericht. Vooral het modeleren in klei wordt veel gevolgd, en ook de muziekles. De leraars voor deze lessen zijn experts aangesteld door de County, aangevuld door vrijwilligers. Het voornaamste doel van deze leergangen is het ontdekken van de zaken

waarheen de belangstelling van de jongens uitgaat en het aanleren van het goede gebruik van hun vrije tijd.

7. *De Beroepsoriënteerder* (« Vocational Guidance Man »), beslagen in veel ambachten. Hij heeft een werkplaats tot zijn dienst uitgerust met machines, draaibanken, werktuigen, plannen... De nieuw aangekomen wordt er in binnengeleid om alles te observeren, hij mag bekijken en ter hand nemen wat hij wil. Wanneer hij voor een bepaalde machine of werktuig een bijzondere belangstelling vertoont wordt hem hierover uitleg verschaft. Als zijn voorkeur uitgaat naar een bepaalde bezigheid of bedrijf, wordt onderzocht of hij daartoe de vereiste geschiktheid bezit. De werkplaats van Latchmere is volstrekt niet op productie ingesteld. De daar opgedane bevindingen zijn echter van zeer groot gewicht bij het verwijzen naar een bepaalde Borstal.

8. « *Tutors* » : zijn de eigenlijke tuchtbeambten. Zij observeren de reactie van de jongen tegenover de Staf, de straffen, het leven in de instelling.

Na verloop van 6 weken moet de staf omtrent een jongen de volgende vragen kunnen beantwoorden :

1. Welke persoonlijkheid heeft hij ??
2. Waarom ontwikkelde hij criminele tendencies?
3. Welke soort training zal hen het beste helpen om deze neigingen te bevechten?

Elk lid van de staf zal vanuit zijn gezichtspunt een verslag over de jongen opmaken. De volgende verslagen worden aldus bekomen :

1° *De sociale geschiedenis* : afgeleid uit de verslagen van ouders, vrienden, probation-officers, scholen, zo mogelijk huisbezoeken. Hierin worden o.m. vermeld : de belangrijke aspecten van het huis van de jongen en zijn opvoedkundige achtergrond en een appreciatie over zijn werk en gebruik van vrije tijd.

2° *De criminele geschiedenis* : gebaseerd op vroegere veroordelingen en verslagen van de politie. Bevat een nauwkeurige beschrijving van het soort van wetsinbreuken door de jongen gepleegd, de omstandigheden en vermoedelijke oorzaken.

3° *De behandelingsgeschiedenis* : gebaseerd op rapporten van Probation-officers, Approved School of vorige pogingen tot behandeling en de reacties van de jongen en het oordeel van wie hem behandelde.

4° *De medische geschiedenis* : is een gewoon verslag, dat het eerste deel uitmaakt van het werk van de medicus.

5° *De studie der persoonlijkheid* maakt het tweede deel uit van dit verslag en geeft een volkomen psychiatrisch overzicht.

6° *De religieuze geschiedenis* : opgemaakt door de Kapelaan, die de verhouding van de jongen t.o.v. de godsdienst beschrijft en oordeelt op welke wijze de godsdienst op hem het meeste vat zou hebben.

7° *De beroepsgeschiktheid* : (« vocational aptitude ») : opgemaakt door het bijzonder hiertoe aangewezen staflid. Deze baseert zich op de rapporten van de vroegere opleiding en het werk, testen, enz. en geeft een appreciatie van de beroepsvorming die het beste geschikt is voor de jongen, rekening houdend met zijn leeftijd, verstand, bekwaamheid en de te voorziene toekomst na zijn in-vrijheidstelling.

8° *De opvoedkundige mogelijkheden* (of opvoedingsvatbaarheid): afgeleid uit zijn wekelijks werk in het klaslokaal. Het werk in zichzelf heeft niet zoveel belang, de observatie van de manier van werken is hoofdzakelijk.

9° *Algemene gesteltenis*: de leden van de staf, behalve de specialisten, maken elk hun verslag op over eigen bevindingen omtrent de jongen: zijn gedrag, zijn aanpassing aan het leven van het Centrum... Deze verschillende verslagen worden samengevat door de huismeester.

Na een periode van zeven weken vergaderen de stafleden. De verschillende verslagen worden medegedeeld. De « ploeg » tracht de tegenstrijdigheden tussen de verschillende bevindingen op te lossen. De jongen zelf wordt ook altijd binnengeropen. Tenslotte moeten alle stafleden zich accoord stellen over:

- de oorzaken van de misdadige bedrijvigheid;
- de problemen gedurende de training;
- de aan zijn toekomstige huismeester mede te delen richtsnoeren.

Daarna gaan zij over tot de verwijzing naar een bepaalde Borstal. Deze verwijzing hangt af van de rijpheidsgroep, de open of gesloten conditie, het aangeleerde beroep of zelfs van een bepaalde persoonlijkheid als huismeester.

B. De behandeling in een bepaald centrum:

De behandeling in een open Borstal is, alhoewel niet aangepast voor alle jongens, veel beter geschikt omdat alleen deze vorm een eventuele readaptatie aan het sociale leven bewijst.

De duur van het verblijf is zeer verscheiden.

De voornaamste kenmerken van de opleiding in een Borstal zijn:

1° Het systeem is zeer soepel: de duur van verblijf varieert van 6 tot 36 maanden, de overige tijd van de periode van 4 jaar wordt in vrijheid op parool doorgebracht. De meer of min lange duur hangt van het individu zelf af.

2° Het geeft een zeer grote verantwoordelijkheid aan het personeel, samengesteld uit mensen van allerlei aard, met zeer verschillende opleiding. Een universitaire graad is belangrijk, maar volstrekt niet vereist. Sociaal werk en ondervinding in een jeugdbeweging, goede vakkennis en wereldervaring zijn zeer voornaam, het vinden van een persoonlijkheid die gemakkelijk en goed contact heeft met jonge mensen is hoofdzakelijk.

Als stafleden in de centra vindt men:

1. Huismeesters: hebben alleen de verantwoordelijkheid over de opvoeding en de ontspanning.
2. De tucht-officieren: die de supervisie uitoefenen bij de maaltijden en al de activiteiten. Zijn in burger en ongewapend.
3. De beroepsinstructeurs.
4. De matrons.

De stafleden werken in de dagelijkse arbeid zoveel mogelijk mee met de jongens (in het Noordzee-kamp strijden zij dag aan dag naast elkaar tegen de zee). Er wordt aan het personeel een grote vrijheid gelaten: er zijn immers vele methodes en er is er niet éne en zelfs geen beste om de jongens te behandelen.

Er zijn redelijk veel stafleden (te Feltham b.v. een staflid per 3 à 4 jongens). Er zijn begrijpelijkerwijze meer huismeesters in de instellingen met open condities: 1 per 15 à 20 jongens (1 per 35 à 40 jongens in de gesloten instellingen). De normale bevolking per instelling is ongeveer 200.

3° Het systeem wordt gekenmerkt door een grote drang naar individualisatie. Vóór elke andere maatregel wordt er aangevangen met de studie van de jongen zelf. De duur en de wijze van behandeling wordt aangepast aan elk individu.

Er wordt gestreefd naar het vormen van een ongedwongen, natuurlijke gemeenschap. Verscheidene huismeesters wonen ter plaatse met vrouw en kinderen. Het centrum moet als mikrokosmos de afspiegeling zijn van de werkelijke buitenwereld.

4° Toch wordt een stricte discipline gehandhaafd: de jongens worden de hele dag bezig gehouden. De dag duurt van 5.40 u. tot 9 u. 's avonds, dus 15 uren. De helft van de tijd wordt besteed aan werk, de andere helft aan maaltijden, opvoeding en ontspanning. Men heeft alle vertrouwen verloren in het vroeger systeem van de eenzame opsluiting die tot bezinning moet brengen.

5° De training bestaat vooral in het leren werken en de beroepsvorming. De nieuwelingen beginnen in een receptione klas. Volgens het gedrag bestaan er verschillende graden met eigen privileges in de meeste Borstals. Als beroepen vinden we: alle takken van het bouwbedrijf, steenleggers, metsers, schilders, schrijnwerkers, electriciens, stoom- en gasleiders, loodgieters, koks en bakkers, schoenmakers, werktuigkundigen en smeden, landbouwers en tuiniers, zeelui, enz., enz.

De competitie met de open markt mag enkel geschieden voor luxe-artikelen: bloemen, tomaten, enz.

De jongens worden betaald voor hun werk; het bezit van een minimum bedrag spaargeld is één der condities voor vrijlating op parool.

6° Het contact met de buitenwereld wordt zoveel mogelijk gehandhaafd. Het contact met thuis wordt bewaard door de brieven van jongens naar ouders en familieleden en de briefwisseling van de huismeesters met de ouders omtrent de jongens. Bezoeken van ouders, vrienden, onderwijzers, sportgroepen, enz., worden aangemoedigd.

C. Periode van vrijheid op parool.

Deze periode staat onder controle der Borstal-Vereniging, gevormd in 1904. De beslissing der invrijheidstelling wordt drie maand op voorhand aan de jongen bekend gemaakt. Van af dat ogenblik heeft hij reeds samenkomsten met de parool-agent, die voor hem naar werkgelegenheid zoekt en de familietoestand nagaat om te zien of de huiskring genoeg waarborgen biedt om de jongen terug op te nemen. Diegenen die een gunstig milieu hebben, worden onmiddellijk terug naar huis gestuurd. De anderen worden eerst naar het Centrale Bureau van de Borstal-Vereniging gebracht en van daaruit naar hun definitieve bestemming. In het begin worden de kosten van voedsel en logement voorgeschoten door de Vereniging. De jongens worden bij voorkeur naar een privé huis gezonden voor hun inkwartiering. Het werk wordt zoveel mogelijk in overeenstemming gekozen met de opleiding die zij in de Borstal kregen. De jongens krijgen zeer dikwijls hun kleren en gereedschap ten geschenke van de Vereniging.

Elke jongen onder parool staat onder bewaking van een officiële vertegenwoordiger der Borstal-Vereniging in zijn district. Hij moet zich echter niet regelmatig aangeven aan de politie; er bestaat een vrij en regelmatig contact tussen de jongen en de parool-agent.

Bij wijze van besluit

« Bij ons is die of die instelling anders dan in Europa », zullen de Engelsen u zeggen. Europa is hier synoniem voor het vasteland.

Engeland is inderdaad in veel opzichten — en vooral voor wat het sociale leven betreft — een voor ons vreemd, onbegrijpelijk en op z.z. staand continent. Dit is een feit waarmee men, als continentaal, bij elk onderzoek in Engeland dient rekening te houden. Zeer veel instellingen en opvattingen zijn grotendeels gebaseerd op tradities waarvan het « waarom » bijna niet te achterhalen is. Als men toch de reden van hun zo en niet anders zijn, wil achterhalen kan de Engelsman zich nog altijd verschuilen achter de magische slagzin: « why? — but because it's English dear ! » die een punt stelt achter al uwe vragen.

Toen ik aan een magistraat vroeg of al die procedure-finessen voor de Kinderrechtbank niet hinderend waren voor het goede verloop van het onderzoek, gaf deze dit dadelijk toe. Toen ik echter voorstelde deze geëikte vormen dan maar weg te laten bleek ik dadelijk een typisch continentaal onbegrip te hebben voor de Engelse tradities.

Als v.b. van een heel andere aard is er die vreselijke Engelse manie van het « Initialen-systeem », die in een war snobisme ontaardde. Geen enkele instelling, geen enkel persoon wordt nog voluit genoemd, maar wel onder vorm van zijn initialen waaruit wij, arme Europeanen, vanwege de verschillende uitspraak van het alfabet, dan hopeloos niets kunnen maken. De H.O. (Home-Office), P.B.O. (Probation-Officer), L.E.A. (Local Education Authority), L.C.C. (London County Council), P.S.W. (Psychiatric Social Worker), enz., enz. ... Dit geschiedt uiteindelijk niet meer om praktische redenen, maar enkel omdat het een aanvaarde Engelse gewoonte is.

Verder is Engeland voor mij het land der paradoxen. Ik heb er mij een onnoemelijk aantal keer verwonderd. Belgen die er reeds jaren verbleven zeggen mij nog dikwijls dezelfde gemoedstoestand door te maken.

Het komt mij paradoxaal voor dat in die ongezellige, sombere en schijnbaar slordige bureau's waar even schijnbaar zonder orde wordt gewerkt gedurende veel minder uren dan bij ons, alles steeds op rolletjes loopt en buitengewoon goed is georganiseerd.

Paradoxaal is ook de geweldige tegenstelling tussen twee opvattingen die in één bepaald domein naast elkaar blijven voortbestaan. Ik bezocht de echtscheidingsrechtbank in de Rechtbank van de Temple te Londen juist na een zitting van de Kinderrechtbank te hebben bijgewoond. Het kwam mij bijna ongelooflijk voor dat deze rechtsbedelingen deel uitmaken van hetzelfde rechtssysteem. De zeer oude rechters zaten hoog verheven en ver van het publiek. Rechters en advocaten droegen de traditionele pruik die met het zeer warme weer buitengewoon hinderlijk was, zodat de voorzitter even zijn pruik moest oplichten om zich met een solenneel gezicht wat koelte toe te zwaaien.

De vrouw die wilde scheiden werd blijkbaar door haar eigen advocaat aan een kruisverhoor onderworpen. Alles ging er zo angstwekkend plechtig toe dat ik me afvroeg hoeveel van onze mensen, die reeds zo tegen het bijna intiem-familiale onderzoek der getuigen opzien, nog een dergelijke procedure zouden aandurven. In hetzelfde land, dezelfde stad naast deze rechtbank die nog juist schijnt te werken als voor enkele eeuwen zetelt een kinderrechtbank die — buiten de procedure — zo eenvoudig mogelijk wordt ge-

houden. De zitting gebeurt in een gewone kamer, de magistraten hebben geen rechtsvorming en dragen geen bijzondere kledij. In de kinderrechtbank zelf vinden we weer de scherpe tegenstelling tussen de technische kant (in hand van de klerk) en de sociale kant van het vraagstuk. Een rechtsgeleerde is noodzakelijk een techniek die zich met de sociale zijde van het vraagstuk weinig of niet inlaat, een sociaal-voelend mens met « common sense » hoeft geen rechtskennis te bezitten. Het feit dat daardoor een hele generatie van rechtsgeleerden groeide, zonder enige belangstelling voor het sociaal en humanitair aspect der wetteksten legt waarschijnlijk de afkeer en het wantrouwen uit, dat ik tijdens mijn onderzoek veelal ontmoette tegenover de juridisch geschoolden en het groot geloof in de « common sense ». De mogelijkheid van vereniging van deze twee factoren in éénzelfde persoon werd blijkbaar niet als een noodzaak aan gevoeld.

Paradoxaal ook het feit dat voor de kinderrechtbank praktisch geen zedenzaken voorkomen en dat anderzijds in de klinieken voor observatie voortdurend een moeder-complex of een vaderobsessie worden geconstateerd.

Paradoxaal ook dat men naast het vasthouden aan traditie en aloud gebruik de grote zin voor experimentatie en de open geest voor het nieuwe vindt. Ik meen wel dat het nauw contact met het sociale werk in Amerika hiertoe veel bijdraagt. Talrijke sociale werkers brengen een studieverblijf door in de States. Die geest voor experimentatie uit zich o.a. in de methodes van observatie (smash-room e.d.) in de Approved Schools en meer bijzonder in de grote vrijheid die elk der opvoeders geniet bij de behandeling der aan hem toevertrouwde gevallen.

Het buitengewone in dit Engelse systeem en misschien wel het meest paradoxale is dat al deze tegenstellingen tenslotte toch op een of andere wijze verwerkt worden tot een geheel dat zeer leefbaar is.

Juist omwille van deze typisch Engelse kenmerken is het echter niet mogelijk om deze Engelse opvattingen en instellingen zonder meer bij ons over te planten.

Dit wil echter niet zeggen dat een studie van een bepaald deel van het Engelse sociale leven, zoals de studie der Kinderbescherming, enkel een historisch of bijna folkloristisch belang zou hebben.

We hebben op dat gebied van Engeland heel wat te leren en er zijn zeer veel zaken die met de nodige aanpassingen ook in ons land zeer goed zouden kunnen worden overgenomen.

Wat mij in dat verband, tijdens mijn studie, het meeste belangwekkend heeft geschieden, was enerzijds het systeem van de « Approved Schools » en anderzijds het ruime toepassingsveld van de Probation, die aan de Kinderbescherming een eindeloze reeks nieuwe mogelijkheden biedt.

GERDA DE BOCK.

Wetteksten

1. CLARK HALL and MORRISON, Law relating to Children and Young Persons. 2nd ed. London 1942.
Aan te vullen door: Supplement 1946.
Education Act 1944.
Children Act 1948.
Criminal Justice Act 1948.
2. Gilbert H. F. HUMFORD, A Guide to Juvenile Court Law. 2nd ed. London 1947.

Kinderrechtbank

1. Margery FRY and Champion B. RUSSELL, A Note Book for the Children's Court. Ed. Howard League 1945.
2. John A. F. WATSON, The Child and the Magistrate. Ed. London 1942.
(zeer levendig en een goed overzicht van de procedure)
3. John A. F. WATSON, British Juvenile Courts. Ed. London 1948.
4. F. T. GILES, The Juvenile Courts. — Their Work and Problems. Ed. London 1946.
5. Winifred A. ELKIN, English Juvenile Courts. Ed. London 1938.
(enigszins verouderd, blijft toch een standaardwerk)

Observatie

1. Sir Cyril BURT, The Young Delinquent. 3rd Ed. London 1937.
(Wordt zeer dikwijls aangehaald in de recente werken)
2. Kate FRIEDLANDER, The Psycho-Analytical Approach to Juvenile Delinquency. Theory-Case Studies and Treatment. Ed. London 1947.

Approved school en Borstals

1. W. David WILLS, The Barns-experiment. 2nd Ed. London 1947.
2. William HEALY and Benedict S. ALPER, Criminal Youth and the Borstal System. Ed. New York 1941.

Het tweede Internationaal Congres voor Sociaal Verweer

(Luik, 3-8 October 1949)

De alomgekende atoomkracht die stafhouder Theo Collignon bezielt, heeft het mogelijk gemaakt, trots alle min of meer te verwachten moeilijkheden, de vertegenwoordigers van 23 landen te Luik samen te brengen, om er een bijzonder actueel probleem te discussieren dat zo nauw aan dat van de menselijke waardigheid gebonden ligt.

De ingediende wetenschappelijke bijdragen gingen het honderdtal te boven, zodat het voor de algemene verslaggevers een zware taak was ze samen te vatten, de hoofdtendenz er uit te halen en de ter goedkeuring van de algemene vergadering voor te leggen besluiten op te stellen.

De openingszitting.

Op Mandag 3 October, in de voormiddag, werd het congres voor geopend verklaard door de heer Prof. Mr A. Lilar, Minister van Justitie. In zijn met veel belangstelling gevolgd rede schetste de spreker de grote lijnen van de in vele landen nodig wordende hervorming van het strafrecht: eerbied voor de individuele rechten in de verdediging van de maatschappelijke orde, — preventieve tussenkomst door opsporing en behandeling van fysische en psychische afwijkingen — en absolute waardigheid tijdens de uitvoering van de vonnissen. De heer Lilar sprak nochtens weinig over een gebeurlijk vervangen van de straffen door beveiligingsmaatregelen, wat het kernpunt is van de huidige wetenschappelijke twist.

Ridder Prof. Mr Braas, pro-rector van de Luikse universiteit, kwam vervolgens aan het woord. Hij herinnerde er aan dat de wet waardeloos is en ondoel-treffend blijft, zo zij alléén de vrucht is van abstracte overwegingen, en dat zij slechts recht wordt wanneer zij de veruiterlijking is van het diep-voelen en diepwensen van het volk. Hij verzocht de aandacht der congressisten op de gevaren van revolutionaire verwerklijkingen en op de noodzaak het strafrecht slechts progressief te hervormen, en na brede proefnemingen.

Toen sprak Mr Theo Collignon. Aan wie hem kent moet niet verhaald worden wat zijn rede was: een vurige toespraak waar het hart doorheen de academische woorden doorbrak, een hoopvolle oproep tot broederlijkheid en menselijke solidariteit.

De openingsvergadering werd beëindigd door de dankwoorden van de vreemde deelnemers. De heren Hurwitz (Denemarken), Ancel (Frankrijk), Castejon (Spanje), Grasse en Gramatica (Italië), van Bemmel (Nederland), Moussa (Liban), Graven (Zwitserland) en Stralh (Zweden), drukten hun erkentelijkheid uit jegens België, Luik en het Comité van het Congres. En men acteerde dat professor Ancel en professor Van Bemmel hetzelfde daverend applaus hadden uitgelokt met te verklaren dat zij zich ten onzent thuis voelden, en niet konden opmerken dat zij de grenzen van hun landen hadden overschreden.

De Philosophische Sectie.

De philosophische sectie — die men stiekem noemde « la section de choc » — was de eerste aan het werk, onder de tactvolle leiding van Prof. Mr Paul Cornil, secretaris-generaal van het Ministerie van Justitie, die zich zeer hoffelijk liet bijstaan door de heer Frederico Castejón, raadsheer in het Spaanse Hof van Cassatie.

De besprekingen waren soms hevig, en zij lieten zeer duidelijk blijken dat « penalisten » en « anti-penalisten » nog niet tot algehele verzoening bereid zijn. Prof. René Clemens, van de Luikse universiteit, bracht verslag uit over de mededelingen die in deze sectie te boeken waren. Zijn bijzonder heldere uiteenzetting liet toe het diepliggend probleem te doen oprijzen: kan de grondslag van het klassiek strafrecht behouden worden?

Na uitputtende discussie werden de heren Ancel, Clemens en Cornil aangesteld om een ontwerp van conclusie voor te bereiden. Een nieuwe vergadering, op Woensdag, liet niet toe te besluiten; op Vrijdag, eindelijk, en niet zonder moeite, werden de volgende resoluties unaniem goedgekeurd:

1. De Staat is er toe verplicht alle voorwaarden te verzekeren die voor de volledige ontwikkeling van de persoon-mens nodig zijn, en, bepaaldelijk, de misdaad-verwekkende factoren in de samenleving te bestrijden.

2. De Staat moet, in al zijn tussenkomsten, en de rechten van het individu, en de waardigheid van de persoon eerbiedigen.

3. Het leed mag in de tussenkomsten van de Staat niet als doel noch als zodanig beoogd worden; leed-verwekkende middelen dienen uit het vooronderzoek

uitgesloten en mogen tijdens de uitvoering niet gewild worden.

4. De rechterlijke beslissingen dienen bepaald en uitgevoerd onder meer op grond van de aan ieder verdachte eigen persoonstrekken. Zij hebben de resocialisering ten doel, door toepassing van op wetenschappelijke wijze geïndividualiseerde behandelingen.

De Medico-Psychiatrische en Medio-Legale Secties.

Deze secties werden samengevoegd en vergaderden zoals voorzien op Woensdag 5 October. De debatten werden, onder leiding van Prof. Dr. De Craene en Prof. Dr. Firket, ingeleid door Dr. Moureau, en samengevat door Dr. Evrard. Hier ook waren latere bijeenkomsten onontbeerlijk om tot besluiten te komen.

Twee vraagstukken werden bijzonder besproken: enerzijds het anwenden van medico-psychiatrische technieken tijdens het gerechtelijk voor-onderzoek; anderzijds het aanwenden van medico-chirurgicale technieken in de criminele prophylaxie en in de strafuitvoering.

Over het eerste punt werd zeer langdurig gediscussieerd. Zeer verschillende opinies kwamen tot uiting, en geneesheren, magistraten en advocaten namen achtereenvolgens soms niet al te duidelijke stellingen aan. Een meerderheid ontstond nochtans om het diepverhoor (en alle vormen van tussenkomst die het bewustzijn niet eerbiedigen) als onderzoeksmiddel te verwerpen. De narcose werd niettemin als louter medicaal diagnostieksprocédé aangenomen, met die verstande dat de geneesheer die ze toepast door beroepsgeheim gebonden blijft.

Over het tweede punt kwam unanimitieit sneller tot stand. Men herinnerde aan het feit dat de erfelijkheid der geestesstoornissen niet voldoende bewezen is, om tot verwerping van het rasverbeterend onvruchtbaar maken, van de preventieve sterilisatie, en van de gerechtelijk op te leggen castratie te besluiten.

Ook was men het ééns over de noodzakelijkheid de bestrijding der criminaliteit te steunen op behandeling van de geestesafwijkingen en op de bekämpfung van alle exogene factoren die geesteskwalen verwekken.

De Juridische Sectie.

Op 6 October werden de werkzaamheden dezer sectie aangevat onder voorzitterschap van Prof. Mr. J. Simon en Prof. Mr. Braas. De heer raadsheer Mr. P. E. Trousse, algemeen verslaggever, vatte ieder der zo talrijke rapporten samen, er onmiddellijk op wijzende hoe een algemeen accoord bestond omtrent de stichting van persoonsdossiers.

Diametraal tegenovergestelde stellingen werden soms verdedigd. Graaf F. Gramatica, bestuurder van het Internationaal Instituut voor studies over sociaal verweer, was de mening toegedaan dat de delinquent niet bestaat, en dat het strafrecht volledig kon afgeschaft worden. Tegen dergelijke tendenz verzette zich bijzonder hevig de heer rechter J. Y. Dautricourt, directeur van de Belgische Revue de droit pénal, die in de bres sprong ter verdediging van de neo-classieke leer. Een tussen-opinie, — deze, werd er in de gangen verteld, van de « progressistes prudents », — poogde accoord te bekomen over praktische verwerklijkingen, ter voorbereiding van een onbetwistbaar wenselijke evolutie.

Het zal veel Belgische penalisten diep verheugen dat het congres de wens heeft uitgedrukt dat men op wetgevend, gerechtelijk en penitentiair terrein meer en meer acht zou geven op de persoon van de delin-

quent. Als praktische gevolgtrekking werd het aanhandig voorzitterschap van Procureur-Generaal Prof. en maatschappelijk dossier van de verdachte op te stellen, wat te Gent, in April j.l., door onze Vereniging voor Strafrecht noodzakelijk werd verklaard (R.W., 20 Maart 1949).

De Uitvoeringssectie.

De vierde sectie van het congres werd aan het zeer handig voorzitterschap van Procureur-Generaal Prof. Mr. H. Bekaert toevertrouwd, bijgestaan door Prof. Mr. N. Gunzburg, wiens sinds jaren uitdrukkelijk genomen stellingen thans nog zo actueel zijn.

Alhoewel de besprekingen bemoeilijkt werden door niet voorziene vergaderingen van de andere secties, werd er vrij doeltreffend gewerkt. Uit de verslagen, die door de heer Advocaat-Generaal Mr. M. Rigaux werden samengevat, bleek onmiddellijk dat men tot de volgende besluiten kwam:

1. Omtrent het politieel optreden herhaalde men nogmaals de absolute prioriteit der rechten van de mens en wees men op een mogelijke preventieve opdracht van de politie, door toezicht over de nog niet tot misdaad vervallen antisocialen.

2. Omtrent het psychologisch vraagstuk werd de wens uitgedrukt een lijst der tot misdaad aanzettende psychische afwijkingen te zien opstellen, met nauwkeurige beschrijving van hun syndromen.

3. Omtrent het probation-stelsel werd herinnerd aan het voordeel van een vervanging der korte vrijheidberovende sancties door het opleggen van proeftijden, en was men de mening toegedaan dat probation door de wet moet worden ingesteld, door een magistraat aan wie veel vrijheid van beslissing wordt toegekend moet worden opgelegd, en bij positieve uitslag tot gerechtelijke vergiffenis moet kunnen aanleiding geven.

4. Omtrent de reclasseringsstechniek werden volgende begrippen aangeprezen: het te werk stellen; psychologisch constructieve ontspanningen; hygiëne, en het verwerklijken, in alle centra, van een voor opvoeding gunstige « ambiance ».

De Slotvergadering.

Het is te Spa, in de theaterzaal, dat de algemene slotvergadering doorging. Ridder Braas sprak er de eerste: hij merkte op dat, zo het congres als dat van sociaal verweer aangekondigd is geworden, het in het geheugen van ieder congressist zal voortleven als dat van de menselijke waardigheid. Hij las de resoluties voor en een geestdriftig applaus keurde ze onmiddellijk goed.

De eindrede kwam ongetwijfeld aan de stuwkracht van het congres toe. Stafhouder Collignon was ontroerend toen hij zijn dank zegde aan al zijn medewerkers, waaronder vooral Mr. R. Janne, secretaris. Hij meldde dat de regeringen van Saint-Martin en van Venezuela zich aangeboden hadden als inrichters van het 3e International Congres. En zijn slotwoord was een diepgemeende en diepgevoelde uitnodiging tot spiritualiteit, edelmoedigheid en daadwerkelijke naastenliefde.

Et le Congrès s'amuse...

Zoals het behoort werden de congressisten op allerlei recepties uitgenodigd. Onmiddellijk na de openingsvergadering werden zij op een rijk aperitief onthaald door de heer Neef de Sainvail, voorzitter van de « Société de l'Emulation », in wiens lokalen het congres samenkwam. 's Avonds, na een concert dat aan

Luikse componisten toegewijd was geworden, werden de congressisten door de Luikse Balie ontvangen. Stafhouder Mr Haversin de Lexhy begroette zijn gasten zo welsprekend, dat Mr A. Mellor zich verplicht achtte te bewijzen dat de Parijse Balie ook het verjijnd spreken in eer gehouden heeft.

Op Dinsdag 4 October werd bezoek gebracht aan de penitentiare centra van Leuven en Marneffe. Aan directeur-generaal J. Dupréel was het niet moeilijk de vreemde deelnemers er van te overtuigen dat België zeker niet op het achterplan van het vooruitstreven is gebleven. In Hoei werd het congres zeer vriendelijk door burgemeester Mr J. Grégoire onthaald, waarvoor Prof. Mr Graven, voorzitter van het Hof van Cassatie te Genève, dank sprak. In Namen werd een banket door het gemeentebestuur aangeboden en allen prezen ten zeerste de excellente stemming.

's Anderendaags avonds was het de congressisten mogelijk het hels tableau van een ijzergieting in de Cockerillwerkhuizen bij te wonen. En zulk schouwspel, heeft men ons verzekerd, maakt dorstig.

Op Donderdag 6 October werd een receptie aangeboden door burgemeester Gruselin en het Luikse schepencollege. De kleine kronieke verhaalt dat men

er, na een prachtig concert, met veel ijver heeft gedanst.

's Vrijdags waren de congressisten de gasten van de heer gouverneur Leclercq. Eenvoud maar welgemeende sympathie hebben deze receptie gekenmerkt, waar Graaf Gramatica op zeer hoffelijke wijze de heer gouverneur te woord stond.

Tot spijt van velen brak de laatste congresdag aan. Na een aperitief in de burelen van het dynamisch blad « La Meuse », was het de reis naar Spa. Mr Collignon had er de congressisten op een thé uitgenodigd in zijn zo lief gelegen Freuheu-verblijf. 's Avonds eindelijk werd een banket aangeboden door het gemeentebestuur van de mooie waterstad. De heer Carton de Wiart, Staatsminister en ere-voorzitter van de Belgische Vereniging voor Strafrecht, duelleerde er oratorisch met de heer Tschoffen, Staatsminister en oud-Minister van Justitie. De vreemde delegaties lieten een laatste maal hun dankbaarheid blijken en wel soms in bijzonder enthousiaste rijmen.

De nacht was helder, en zo zacht, en vol menslievende gerechtigheid zangerig...

S. VERSELE.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer — 14 Juni 1949.

Voorzitter : M. de Coquéau des Mottes.

Raadshere-Verlaggever : M. de Clippele.

Eerste Advocaat-Generaal : M. Hayoit de Termicourt.

Verlating van familie — Niet-voldoening aan veroordeling tot levensonderhoud op grond van art. 214 j. B.W. — Vereisten voor de toepasselijkheid van art. 391bis W.v.S.

Voor de toepasselijkheid van artikel 391 bis, lid 1 W. v. S. is vereist een in kracht van gewijsde gegane gerechtelijke uitspraak tot betaling van een uitkering tot levensonderhoud. Dit is het geval met de uitspraak van de voorzitter der Rechtbank op grond van artikel 214j B.W., die immers niet vatbaar is voor hoger beroep of verzet.

Het derde lid van dit artikel heeft enkel de strekking de in het eerste lid gestelde straf toepasselijk te verklaren op een geval, waarin een dergelijk vonnis niet bestaat, doch de rechter op grond van artikel 214b B. W. aan een der echtgenoten de in laatstgenoemd artikel bedoelde machtiging heeft verleend.

De Belder Jozef.

Gelet op het bestreden arrest, op 3 Maart 1949 gewezen door het Hof van Beroep te Brussel;

Over het eerste middel: schending van artikel 391bis van het Strafwetboek en van artikel 214j van het Burgerlijk Wetboek, doordat het bestreden arrest aanlegger veroordeelt om meer dan twee maanden vrijwillig in gebreke te zijn gebleven de termijnen te kwijten van een onderhoudsgeld aan zijn echtgenote, tot het betalen van hetwelk hij veroordeeld was bij een in kracht van gewijsde gegaan bevel van de Heer Voorzitter van de Rechtbank van eerste aanleg;

zulks terwijl een bevel op verzoekschrift op grond van artikel 214j van het Burgerlijk Wetboek, nooit kracht van gewijsde heeft en de Heer Voorzitter dit bevel eigenmachtig kan verlenen en intrekken in afwezigheid van de partijen en zonder dat de partijen dit verzoeken;

Overwegende dat de eerste twee alinea's van artikel 391bis van het Strafwetboek een gerechtelijke uitspraak vereisen, waartegen geen beroep of verzet meer openstaat; dat uit de vaststellingen van het arrest blijkt, dat de beschikking van de Voorzitter der Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen noch voor beroep, noch voor verzet vatbaar was;

Overwegende dat, in strijd met de bewering van aanlegger, de Voorzitter der Rechtbank van eerste aanleg alleen op verzoek van een der echtgenoten artikel 214j van het Burgerlijk Wetboek kan toepassen en dat, luidens de vaststellingen van de beslissing van de Voorzitter deze uitspraak heeft gedaan op verzoek van de echtgenote van aanlegger en nadat deze behoorlijk opgeroepen was;

Dat het middel aldus niet aangenomen kan worden;

Over het tweede middel: schending van artikel 391bis van het Strafwetboek doordat dit artikel het zich onttrekken aan de verplichting, waartoe de echtgenoot veroordeeld wordt krachtens artikel 214j van het Burgerlijk Wetboek, niet strafbaar stelt vermits de derde alinea bijzonderlijk bepaalt, dat strafbaar wordt gesteld het onttrekken van de aldaar bedoelde vermogensbestanddelen aan de gevolgen van de machtiging, door de vrouw bekomen krachtens artikel 214b om rechtstreeks de inkomsten in ontvangst te nemen, doch geen melding maakt van de machtiging, bekomen krachtens artikel 214j van het Burgerlijk Wetboek;

Overwegende dat aanlegger door een gerechtelijke uitspraak, waartegen geen beroep of verzet meer openstaat, veroordeeld werd tot betaling aan zijn echtgenote van een uitkering tot onderhoud; dat dergelijke uitspraak uitdrukkelijk voorzien is bij de twee eerste alinea's van artikel 391bis van het Strafwetboek;

Dat het derde lid van hogervermeld artikel enkel de strekking heeft de in het eerste lid gestelde straf ook toepasselijk te verklaren op een geval, waarin de rechter geen veroordeling tot betaling van een uitkering tot onderhoud uitspreekt, maar alleen op grond van artikel 214b van het Burgerlijk Wetboek een der echtgenoten machtigt om, bij uitsluiting van de andere echtgenoot, de inkomsten, de schuldvorderingen en de opbrengst van diens arbeid in ontvangst te nemen;

Dat het middel wettelijke grondslag mist;

En overwegende dat de substantiële of op straf van nietigheid voorgeschreven rechtsvormen werden nageleefd en dat de beslissing overeenkomstig de wet is;

Om die redenen ;

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt aanlegger tot de kosten.

NOOT : Betreffende de procedure in verband met de toepassing van artikel 214j B. W., verg. : De Page, I, nr 708ter; Kluyskens, VII, nrs 405-406.

HOF VAN VERBREKING

1e kamer — 16 Juni 1949.

Voorzitter : M. Wouters.

Raadsheer-Verslaggever : M. de Coquéau des Mottes.
Advocaat-Generaal : M. Janssens de Bisthoven.

Huur en verhuur — Overdracht van de huur van een handelspand — Betekening niet aan termijn gebonden. — Gerechtelijk contract.

De in artikel 1762ter B. W. bedoelde betekening van de huuroverdracht of onder-verhuuring is niet aan enige termijn gebonden.

De overnemer van de huur, die zich in de loop van een geding tot ontruiming, door de verhuurder ingesteld, beroept op de na het aanhangig maken van het geding betekende huuroverdracht, gaat niet buiten de perken van het gerechtelijk contract en schendt dit laatste derhalve niet.

Wilmotte t/ N.V. Société immobilière et mobilière du Littoral.

Gelet op het bestreden vonnis, 23 Januari 1948 gewezen door de Rechtbank van eerste aanleg te Brussel, zetelende in hoger beroep;

Over het tweede onderdeel van het enig middel : afgeleid uit de schending van de artikelen 1134, 1319, 1320, 1717 en 1762ter van het Burgerlijk Wetboek en 464 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering,

doordat het bestreden vonnis, vaststellende dat de overdracht van bedoeld huurcontract overeenkomstig de voorschriften van voormeld artikel 1762 (ter) betekend werd aan de verweerster op 18 Juli 1946 en dat « ter zake het verbod om de kwestieuze mondelinge huurovereenkomst af te staan aan eiser in verbreking door de samenwerkende vennootschap (Sélection), huurster van verweerster in verbreking, als niet bestaande moest beschouwd worden krachtens alinea 1 van artikel 1762ter van het Burgerlijk Wetboek », beslist dat eiser de litigieuze ruimten zonder titel noch recht betreft en derhalve zijn ontruiming gelast, om reden dat de huuroverdracht betekend werd aan verweerster na 12 Juni 1946, datum van de instelling der vordering en dat « de Rechtbank gebonden is door

de grenzen van het gerechtelijk contract, zoals het bestond op die datum »;

Zulks terwijl : 1)

2) eiser door zich vóór de rechter ten gronde te beroepen op dit recht, dat werkte tegen verweerster ingevolge de betekening van de in de loop der instantie gedane huuroverdracht, het gerechtelijk contract niet schond, maar slechts een verdedigingsmiddel inbracht tegen de tegen hem gerichte vordering (schending van de artikelen 1134, 1319 en 1320 van het Burgerlijk Wetboek; 464 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering);

Overwegende dat het vonnis, zonder dienaangaande bestreden te worden, vaststelt dat de overdracht van het huurcontract aan de aanlegger wettelijk was en dat de betekening van die overdracht aan de verweerster geschiedde tijdens het geding;

Overwegende dat de wet geen termijn bepaalt voor deze betekening;

Overwegende dat aanlegger door tegen de vordering een verweer te voeren, afgeleid uit de tijdige betekening van de huuroverdracht, het gerechtelijk contract niet heeft geschonden; dat, uitgenodigd om te ontruimen, hij er zich toe beperkt heeft, het recht in te roepen dat de overdracht hem verleende, recht dat tegen de verweerster kon worden ingeroepen ten gevolge van en krachtens de betekening; dat hij de perken van het gerechtelijk contract dus niet te buiten is gegaan;

Overwegende dat het bestreden vonnis de in het middel bedoelde wetsbepalingen dus heeft geschonden;

Om die redenen :

Verbreekt het bestreden vonnis;

Beveelt dat onderhavig arrest zal overgeschreven worden op de registers van de Rechtbank van eerste aanleg te Brussel en dat melding ervan zal gemaakt worden op de kant van de vernietigde beslissing;

Veroordeelt verweerster tot de kosten;

Verwijst de zaak naar de Rechtbank van eerste aanleg te Mechelen, zetelende in hoger beroep.

NOOT : Omtrent de fictie van het gerechtelijk contract verg. noot onder Rb. Antwerpen, 25 Februari 1948, R. W. 1948-1949, 567.

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 11 Juli 1949.

Voorzitter : M. de Coquéau des Mottes.
Raadsheer-verslaggever : M. Vandermersch.
Advocaat-generaal : M. Colard.

Epuratie. — Vrijpraak. — Bevoegdheid van de krijgsauditeur tot plaatsing van de vrijgesprokene op de epuratielijst.

Uit het 2e lid van artikel 7 van de Epuratielwet van 14 Juni 1948 mag niet worden afgeleid, dat, indien onder de vroegere wetgeving (Epuratiebesluit van 19 September 1945) de strafrechter nagelaten had de vervallenverklaring van rechten uif te spreken, de krijgsauditeur steeds gerechtigd bleef om krachtens artikel 4 de naam van een vrijgesprokene verdachte op de epuratielijst te plaatsen.

Het 2e lid van artikel 7 van de Epuratielwet werd in de wet ingevoegd enkel tengevolge van de wijziging, welke door de wetgever van 1948 aan de hoofdbepaling van artikel 7 werd aangebracht.

Artikel 7 van het wetsbesluit van 19 September

1945 machtigde de strafrechter slechts tot toepassing van de artikelen 2 en 3 van het wetsbesluit, indien de telastgelegde feiten, waarvan de verdachte werd vrijgesproken, vielen onder voormelde artikelen 2 en 3, zodat de krijgsauditeur bevoegd bleef tot plaatsing van de verdachte op de epuratielijst wegens andere feiten welke niet waren te laste gelegd.

De hoofdbepaling van artikel 7 van de Epuratielwet 1948 legt aan de strafrechter op na vrijspraak de artikelen 2 en 3 toe te passen en daartoe na te gaan of de verdachte zelfs wegens andere feiten dan de hem te laste gelegde zich niet bevindt in een der in artikelen 2 en 3 genoemde gevallen.

De bepaling van het 2e lid van artikel 7 van de Epuratielwet 1948 heeft tot strekking en gevolg, dat voortaan de krijgsauditeur in geval van vrijspraak zonder dat de strafrechter de verdachte van rechten vervallen heeft verklaard, niet bevoegd is tot plaatsing van de vrijgesproken verdachte op de epuratielijst, niet alleen wegens de te laste gelegde feiten, doch ook wegens feiten, welke in de te lastelegging niet werden genoemd en daartoe ook geen aanleiding hebben gegeven, maar waaromtrent de strafrechter bij nakoming van de hem door de wet opgelegde verplichting, de verdachte zou hebben uitgenodigd om uitleg te verschaffen.

Monsieur Paul t/ Procureur-Generaal te Gent.

Gelet op het bestreden arrest, gewezen door het Hof van Beroep te Gent op 14 Februari 1949;

Over het enig middel: schending van de artikelen 5 en 7 der wet van 14 Juli 1948 betreffende de epuratie in zake burgertrouw, van artikel 7 van de Besluit-Wet van 19 September 1945 betreffende de epuratie in zake burgertrouw, van artikel 4 van de wet van 17 April 1878 houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering, van de artikelen 1350, 1351 en 1352 van het Burgerlijk Wetboek en van de bewijskracht van het arrest, door het Krijgshof te Gent op 15 Maart 1947 tussen partijen gewezen, — doordat het bestreden arrest, na vastgesteld te hebben, enerzijds, dat voormeld arrest van het Krijgshof het feit, dat aanleiding gegeven had tot de vervolging ten laste van eiser, niet bewezen verklaard had, zonder de vervallenverklaring van de door artikel 123 sexies van het Strafwetboek aangewezen rechten uit te spreken, en, anderzijds, dat hetzelfde feit aanleiding gaf tot latere inschrijving van eiser op de lijst voorzien door de Besluit-Wet van 19 September 1945 en door de wet van 14 Juni 1948 betreffende de epuratie in zake burgertrouw, beslist heeft dat de inschrijving gewettigd was, — terwijl artikel 5 van de wet van 14 Juli 1948 uitdrukkelijk bepaalt dat, buiten twee uitzonderlijke gevallen die vreemd zijn aan de onderhavige zaak, er geen geldige inschrijvingen op de lijst kunnen gedaan worden buiten de bij de toepassing van de Besluit-Wet van 19 September 1945 gedane inschrijvingen, — terwijl bijgevolg de rechters ten gronde de wettigheid van de kwestieuze inschrijvingen volgens artikel 7 van de Besluit-Wet moesten beoordelen, — terwijl volgens artikel 7 van voormelde Besluit-Wet en ook volgens artikel 7 van voormelde wet betreffende de epuratie, het Krijgsgerecht alleen bevoegd was om te beslissen of eiser diende vervallen verklaard te worden van de rechten, door artikel 123 sexies van het Strafwetboek opgesomd, — terwijl, nadat het Krijgsgerecht de vervallen verklaring niet uitgesproken had, de heer Krijgsauditeur het recht niet meer had eiser wegens hetzelfde feit op de door de wet op de epuratie voorziene lijst te brengen en

hem aldus vervallen te verklaren van de bovenvermelde rechten, en terwijl bijgevolg de rechters ten gronde de latere inschrijving van eiser op de lijst als onwettig hadden moeten doen schrappen;

Overwegende dat aanleggers naam op de epuratielijst werd gebracht wegens lidmaatschap van het N.S.J.V. ten gevolge van ene beslissing van de Krijgsauditeur van 25 April 1947, bij toepassing van de Besluit-Wet van 19 September 1945;

Overwegende dat door het bestreden arrest wordt vastgesteld « dat aanlegger voor het Krijgsgerecht werd gedaagd uit hoofd van kwaadwillig en wetens 's vijands politiek te hebben in de hand gewerkt en tussen Juni 1940 en September 1944 werkdadig deel te hebben genomen aan een staatsgevaarlijke groepering; dat, behalve zijne activiteit in het N.S.J.V., aanlegger geen andere daden heeft gesteld, die het voorwerp hadden kunnen uitmaken van een strafvordering en dat het steeds hetzelfde feit is dat aanleiding heeft gegeven tot de drie voormelde betichtingen; dat het Militair Gerechtshof bij arrest van 15 Maart 1947, de eerste twee dezer betichtingen niet bewezen en de derde verjaard heeft verklaard, zonder dat de vervallenverklaring van de rechten, voorzien bij artikel 123 sexies van het Strafwetboek, gevorderd of uitgesproken werd »;

Overwegende dat luidens de bepaling van artikel 7 van de Besluit-Wet van 19 September 1945, de strafrechtbanken bij wie een der in hoofdstuk II van titel I van Boek II van het Wetboek van Strafrecht voorziene misdrijven aanhangig is gemaakt, wanneer zij vrijspraak verlenen om een ander reden dan de verjaring der publieke vordering, de artikelen 2 en 3 dezer Besluit-Wet op de beklagde mogen toepassen, indien hij zich in een der daarin bedoelde gevallen bevindt;

Overwegende dat, blijkens het verslag aan de Regent, dat de Besluit-Wet van 19 September 1945 voorafgaat, door de bepaling van artikel 7 wordt bedoeld dat, wanneer een persoon, die vervolgd is geweest wegens een bij hoofdstuk II titel I boek II van het Strafwetboek voorzien misdrijf, vrijgesproken wordt om een andere reden dan de verjaring der publieke vordering, het de strafrechtbank is, bij wie dit misdrijf aanhangig werd gemaakt, die oordeelt of de beklagde uit hoofde van hetzelfde feit en ongeacht de rechterlijke omschrijving, die er aan werd gegeven, vervallen moet verklaard worden van de rechten aangewezen in artikel 123 sexies van het Wetboek van Strafrecht;

Overwegende dat in onderhavig geval het Militair Gerechtshof, bij hetwelk een enkel en eenzelfde feit onder de omschrijving voorzien bij hoofdstuk II titel I Boek II van het Strafwetboek en tevens onder die van een inbreuk op de wet van 22 Maart 1940, aanhangig werd gemaakt, de telastleggingen gegrond op hoofdstuk II titel I Boek II van het Strafwetboek, eenvoudig niet bewezen heeft verklaard, terwijl het alleen wat betreft de telastlegging gegrond op de wet van 22 Maart 1940, de publieke vordering vervallen verklaarde door verjaring; dat het Militair Gerechtshof derhalve van het enkel feit der telastlegging in zover het een misdrijf uitmaken kan, voorzien bij hoofdstuk II titel I Boek II van het Strafwetboek, vrijspraak heeft verleend om een andere reden dan de verjaring der publieke vordering, en aldus, krachtens artikel 7 van de Besluit-Wet van 19 September 1945, de artikelen 2 en 3 van deze Besluit-Wet toepassen kon; dat het Militair Gerechtshof niettemin ten laste van aanlegger geen verval van rechten heeft uitgesproken, en dat het alsdan aan de Krijgsauditeur niet meer behoorde aanlegger later wegens hetzelfde

feit in te schrijven op de lijst, voorzien bij artikel 4 der Besluit-Wet, en het Hof van Beroep niet gerechtigd was aanleggers inschrijving op de lijst te behouden;

Overwegende dat niet kan worden afgeleid uit de bepaling, welke onder lid 2 door de wet van 14 Juni 1948 aan artikel 7 werd toegevoegd, dat, wanneer onder toepassing der vroegere wetgeving de Strafrechtbank nagelaten had de vervallenverklaring van rechten uit te spreken, de Krijgsauditeur steeds gerechtigd bleef om krachtens artikel 4 de naam van een vrijgesprokene op de epuratielijst te brengen;

Overwegende dat de bepaling van lid 3 van artikel 7 van de wet van 14 Juni 1948, waarbij, wanneer het rechtsprekend rechtscollege, uitspraak doende na de inwerkingtreding dezer wet, het verval van rechten niet heeft uitgesproken, het aan de Krijgsauditeur niet meer behoort het hem bij artikel 4 verleende recht uit te oefenen voor feiten, waaromtrent de beklagde uitgenodigd werd voor het rechtsprekend rechtscollege uitleg te verschaffen, enkel in de wetgeving werd toegevoegd ten gevolge van de wijziging, welke door de wetgever van 1948 aan de hoofdbepaling van artikel 7 werd aangebracht;

Overwegende dat artikel 7 van de Besluit-Wet van 19 September 1945 de strafrechtbanken enkel machtigde om de artikelen 2 en 3 van de Besluit-Wet toe te passen in de mate waarin de feiten, bedoeld in de telastleggingen wegens inbreuk op de bepalingen van hoofdstuk II titel I Boek II van het Wetboek, welke hen waren voorgedragen en waarover zij vrijpraak verleenden, vatbaar waren voor toepassing van voormelde artikelen 2 en 3 van de Besluit-Wet, zodat de Krijgsauditeur steeds gerechtigd bleef het recht uit te oefenen, hem verleend door artikel 4 van de Besluit-Wet voor alle andere feiten welke geen aanleiding hadden gegeven tot voornoemde telastleggingen en aan deze telastleggingen vreemd waren gebleven;

Overwegende dat de gewijzigde hoofdbepaling van artikel 7, althans krachtens de wet van 14 Juni 1948, aan de strafrechtbanken oplegt toepassing te doen van de artikelen 2 en 3, na een beslissing van vrijpraak wegens telastleggingen gegrond op hoofdstuk II titel I Boek II van het Wetboek van Strafrecht, en daartoe na te gaan of, zelfs buiten de feiten, welke begrepen zijn in en aanleiding hebben gegeven tot de telastleggingen, welke hen werden voorgedragen, de beklagde wegens andere feiten zich niet bevindt in een der gevallen welke door artikelen 2 en 3 zijn voorzien;

Overwegende dat de bijgevoegde bepaling van lid 2 van artikel 7 der wet van 14 Juni 1948 aldus de strekking en als uitwerksel heeft, voortaan, in geval van vrijpraak zonder vervallenverklaring van rechten door de strafrechtbanken geveld betreffende telastleggingen gegrond op hoofdstuk II titel I Boek II van het Strafwetboek, aan de Krijgsauditeur het recht te onttrekken, hem verleend door artikel 4 der wet, niet alleen wegens feiten welke begrepen zijn in de telastleggingen, welke aan de strafrechtbanken werden voorgedragen maar ook nog wegens alle feiten, welke in deze telastleggingen niet werden omvat en ertoe geen aanleiding hebben gegeven, doch waaromtrent de strafrechtbanken bij nakoming van de verplichting welke hem door de wet wordt opgelegd, de beklagden zullen hebben uitgenodigd, om uitleg te verschaffen;

Overwegende dat het middel aldus gegrond is;

Om deze redenen:

Verbreekt het bestreden arrest;

Beveelt dat het onderhavig arrest zal worden overgeschreven op de registers van het Hof van Beroep

te Gent en dat melding ervan zal gedaan worden op de kant der vernietigde beslissing;

Laat de kosten ten laste van de Staat;

Verwijst de zaak naar het Hof van Beroep te Brussel.

NOOT: Ofschoon wij volkomen kunnen instemmen met de vernietiging van het bestreden arrest van het Gentse Hof, munt bovenstaand cassatie-arrest o.i. niet uit door helderheid of door overtuigende argumentatie.

Het Hof van Verbreking zegt, dat het tweede lid van artikel 7 van de Epuratielwet 1948 « enkel werd toegevoegd tengevolge van de wijziging, welke door de wetgever van 1948 aan de hoofdbepaling van artikel 7 werd aangebracht ». Dit is beslist onjuist. De enige wijziging, die in het eerste lid van artikel 7 is aangebracht, is de vervanging van de woorden « mogen... toepassen » in het Epuratiebesluit 1945 (Franse tekst: « peuvent... faire application ») door de woorden: « passen... toe » (« feront application ») in de Epuratielwet 1948. Waarom het tweede lid van artikel 7 van de Epuratielwet zijn ontstaan zou te danken hebben aan de wijziging, is ons een raadsel waaromtrent het Hof van Verbreking geen de minste verklaring geeft.

Zoals in de noot onder het cassatie-arrest van 5 Juli 1948 (R. W. 1948-1949, 138-140) en in die onder het thans vernietigde arrest van het Hof te Gent (R. W. 1948-1949, 969-973) uit de geschiedenis van de totstandkoming van het tweede lid van artikel 7 der Epuratielwet werd aangetoond, is die toevoeging te wijten aan de oorspronkelijke bedoeling van de Commissie van Justitie van de Senaat om buiten iedere twijfel te stellen, dat de auditeur na vrijpraak van de verdachte in geen geval nog bevoegd is tot plaatsing van diens naam op de epuratielijst. De slotwoorden van artikel 7, lid 2, zoals dit thans luidt, « voor feiten waaromtrent de beklagde uitgenodigd werd om uitleg te verschaffen voor het rechtsprekend rechtscollege », zijn later op initiatief van de heer Rolin toegevoegd. Ziedaar de werkelijke toedracht van de opneming van het tweede lid van artikel 7.

Waarop berust de mening van onze cassatie-rechter, dat onder vigeur van het Epuratiebesluit 1945 de Krijgsauditeur na vrijpraak van de verdachte bevoegd bleef om diens naam op de epuratielijst te plaatsen op grond van andere feiten dan de hem in de strafzaak te laste gelegde? Hier tasten wij volkomen in het duister. Het lijkt wel of het Hof van Cassatie voor deze opvatting een argument wil ontlenen aan de tegenstelling « mogen toepassen » in artikel 7 Epuratiebesluit, en « passen... toe », in artikel 7, lid 1 Epuratielwet. Dit zou men tenminste kunnen afleiden uit het gebruik van de woorden: « enkel machtigde » in de achtste overweging tegenover de woorden: « oplegt toepassing te doen », in de negende overweging van het hierboven gepubliceerd arrest. Wij moeten echter bekennen, dat wij dit — overigens door het Hof slechts uiterst zwakjes aangevoerd argument — niet begrijpen. Zowel uit de bewoordingen van artikel 7 van het Epuratiebesluit als uit die van de desbetreffende passus in het Verslag aan de Regent volgt o.i. afdoende, dat de Besluitwetgever bedoeld heeft in geval van vrijpraak van de verdachte de epuratiebevoegdheid van de Krijgsauditeur algemeen uit te sluiten, ook op grond van andere feiten dan de strafrechtelijk te last gelegde. (Verg. hieromtrent uitspraak van 5 Juli 1948, R. W. 1948-1949, 138 e.v.).

De vraag of de verdachte na vrijpraak nog van de in artikel 123 sexies W. v. S. opgesomde rechten kan

worden vervallen verklaard, moet naar onze mening beantwoord worden als volgt:

1. Wordt de verdachte vrijgesproken op grond, dat het hem te laste gelegde feit niet is bewezen, dan kan hij wegens datzelfde feit niet van bedoelde rechten worden vervallen verklaard noch door de strafrechter, noch door de Krijgsauditeur, zulks op grond van het beginsel van het gezag van gewijsde. (Zie Hof van Verbreking, 21 Maart 1949, R. W. 1949-1950, 66 e.v., met noot.)

2. Na vrijspraak kan de verdachte op grond van een bewezen feit als bedoeld in de artikelen 2 en 3 Epuratiebesluit (thans Epuratiewet 1948) door de strafrechter van genoemde rechten worden vervallen verklaard. Onder vigueur van het Epuratiebesluit 1945 was de Krijgsauditeur dan in geen geval meer bevoegd tot plaatsing op de epuratielijst, ook niet op grond van andere feiten dan de in de strafzaak te laste gelegde (artikel 7 van het Epuratiebesluit i.v.m. het Verslag aan de Regent). Anders o.i. ten onrechte het hierboven gepubliceerde cassatie-arrest.

Sedert de inwerkingtreding van de Epuratiewet 1948 geldt hetzelfde met deze beperking, dat de auditeur nog wel bevoegd is tot epuratie op grond van feiten « waaromtrent verdachte niet uitgenodigd werd om uitleg te verschaffen voor het rechtsprekend rechtscollege » (tweede lid van artikel 7, met de Rolin slot-zinsnede). Onzeker is of het Hof van Verbreking met het slot van de voorlaatste overweging in bovenstaand arrest bedoeld heeft, dat de auditeur die bevoegdheid reeds mist, indien de strafrechter heeft verzuimd de hem door de wet opgelegde verplichting na te komen om de beklagde uit te nodigen om uitleg te verschaffen.

Ch. V.

RAAD VAN STATE

4de kamer. — 7 Juni 1949.

Voorzitter : M. Vranckx.

Raadsheren : M.M. Mast en Buch (verslaggever).

Pleiters : Mrs. van Alsenoy en Mertens.

1. **Betwisting. — Dagtekening.**
 2. **Verzoekschrift. — Interpretatie door de Raad van State.**
 3. **Bevoegdheid. — Betwisting over vervallen wedde. — Burgerlijk karakter. — Gewone rechtbank bevoegd.**
1. *De dagtekening der betwisting in de zin van artikel 58 van de wet van 23 December 1946 wordt niet bepaald door de feiten en beslissingen, die tot de betwisting aanleiding geven, maar alleen door deze laatste.*
 2. *De Raad van State interpreteert het verzoekschrift, desgevallend met behulp van de memorie van wederantwoord.*
 3. *De betwisting betreffende de eventuele uitkering van een vervallen wedde is van burgerlijke aard en ressorteert onder de bevoegdheid van de gewone rechtbank.*

V... t/ Stad Antwerpen.

De Raad van State,

Gezien het verzoekschrift d.d. 16 October 1948 ingediend door V... Willem;

Aangezien verzoeker in zijn inleidend verzoekschrift vraagt hem « akte te verlenen van zijn verzoek om uitkering te ontvangen van zijn achterstallige wedde verbonden aan zijn staat van gemeentebediende der stad Antwerpen vanaf 1 Mei 1941 tot op de datum van het te vellen arrest »;

Overwegende dat de tegenpartij opwerpt dat het verzoekschrift niet ontvankelijk is om reden dat de betwisting dagtekent van vóór de bekendmaking van de wet; dat de wet van 23 December 1946 de bevoegdheid van de Raad van State niet beperkt heeft tot de feiten of beslissingen maar wel tot de betwistingen die van na de bekendmaking der wet dagtekenen;

Overwegende dat er uit de aan de Raad van State onderworpen bescheiden blijkt dat verzoeker op 20 April 1941 aangehouden werd door het Belgisch gerecht onder verdenking van vervreemding van raantoeneringszegels;

dat op 28 April 1941 het College van burgemeester en schepenen der stad Antwerpen de volgende beslissing trof : « de betrokkene wordt in afwachting van de uitspraak van het Gerecht en onverminderd den eventueelen definitieven bestuurlijken maatregel tot nader besluit uit zijne bediening verwijderd met inhouding zijner wedde van 1 Mei a.s. af »;

dat het Duitse Krijgsrecht op 19 Mei de zaak tot zich trok en V... tot een zware gevangenisstraf veroordeelde; dat V... slechts in Mei 1945 uit gevangenschap uit Duitsland terugkeerde;

Overwegende dat uit de bundel en namelijk uit de brieven van de raadsman van verzoeker van 8 November 1945 enerzijds en van 30 April 1947 anderzijds duidelijk blijkt, dat de betwisting van na de bekendmaking van de wet dagtekent;

dat indien raadsman van verzoeker zich reeds in November 1945 in betrekking stelde met de tegenpartij, het nochtans slechts was met het oog op de bespoediging van het onderzoek door het College van burgemeester en schepenen;

dat het eerste schrijven, waaruit het bestaan van een betwisting blijkt, de brief is van verzoekers raadsman d.d. 30 April 1947;

dat de interpretatie van de tegenpartij van het begrip van de betwisting dus niet kan weerhouden worden en dat het verzoek op dit punt ontvankelijk is;

Overwegende dat uit de bewoordingen van het verzoekschrift zoals zij nader bepaald worden door de memorie van wederantwoord genoegzaam blijkt dat verzoeker beroep doet op artikel 7 § 1 van de wet van 23 December 1946;

Overwegende dat de Raad van State slechts bevoegd kan zijn wanneer geen ander bevoegd rechtscollege bestaat;

Overwegende dat de stad Antwerpen in hare beslissing van 28 April 1941 uitdrukkelijk de termijn van de verwijdering uit de dienst bepaald had tot de uitspraak van het gerecht; dat de tegenpartij niet in de onwetendheid kan verkeren dat zulke beslissing door het Belgisch Gerecht niet alleen voor praktische redenen maar ook uit hoofde van de verjaring sinds geruime tijd niet meer mogelijk is;

dat de tegenpartij niettegenstaande hare beloften verzuimt een definitieve beslissing te treffen;

dat zij zodoende niet meer handelt bij toepassing van de administratieve beslissing van 28 April 1941; dat de betwisting betreffende de eventuele uitkering van een vervallen wedde, van burgerrechtelijke aard is en als zodanig onder de bevoegdheid van de gewone rechtbanken ressorteert;

Overwegende dat de Raad van State in de huidige staat van zaken niet bevoegd is om advies te verlenen over de uitbetaling van de achterstallige wedde;

Is van advies :

de aanvraag is niet ontvankelijk en de betaling van het recht van 300 frank kosten, valt ten laste van de verzoeker.

HOF VAN BEROEP TE GENT

2e Kamer. — 9 Februari 1949.

Voorzitter : M. Thienpont.

Raadsheren : M.M. Van Wetter en Van Malleghem.
Advocaat-generaal : M. Vanhoudt.**Erfrecht. — Vrijstelling van inbreng. — Verklaring van uiterste wilsbeschikking.**

De wil om de legataris van inbreng vrij te stellen behoeft niet door de erflater uitdrukkelijk of expressis verbis te worden uitgedrukt. Voldoende is dat die wil uit de uiterste wilsbeschikkingen met zekerheid kan worden afgeleid. Dit is het geval wanneer de erflater, zonder enige andere beschikking omtrent zijn vermogen aan een zijner kinderen alles vermaakt wat de wet hem toelaat, daar anders deze uiterste wilsbeschikking volkomen zinloos zou zijn geweest.

Butaye J. t/ Butaye en cs.

Overwegende dat bij eigenhandig testament d.d. 23 Juni 1940 Augusta Ghekierre heeft beschikt « Je donne et lègue à mon fils Joseph pour en jouir dès le jour de mon décès, tout ce que la loi me permet de donner en pleine propriété et en usufruit », dat de betwisting thans uitsluitend loopt over de vraag of dit legaat ja dan neen aan inbreng onderworpen is overeenkomstig artikel 843 Burgerlijk Wetboek;

Overwegende dat door de Belgische rechtsleer en rechtspraak bijna algemeen wordt aangenomen, dat de bedoeling om de legataris van inbreng vrij te stellen niet op sacramentele wijze noch expressis terminis door de erflater uitgedrukt moet zijn, maar dat die bedoeling uit de laatste wilsbeschikking zelf kan afgeleid worden, wanneer het zeker en duidelijk is, dat zulks de wil van de de cuius is geweest;

Overwegende dat in onderhavig geval alle medegerechtigden de kinderen zijn van Augusta Ghekierre, dat de aangehaalde beschikking de enige is die haar vermogen betreft, zodat zij door haar zoon Joseph alleen te begiftigen op zekere en duidelijke wijze haar wil heeft te kennen gegeven dit legaat van inbreng vrij te stellen; dat ware zulks haar bedoeling niet geweest, het volstrekt nutteloos ware geweest haar laatste wil uit te drukken;

Om deze redenen :

Het Hof,

Gelet op artikel 24 der wet van 15 Juni 1935;

Ontvangt het hoger beroep, verklaart het gegrond en rechtdoende, vernietigt het bestreden vonnis voor zovèel het heeft bevolen dat het legaat van het beschikbaar gedeelte der nalatenschap van Augusta Ghekierre moet worden ingebracht en, dienaangaande opnieuw wijzende, zegt dat bedoeld legaat van inbreng vrijgesteld is;

Bevestigt het bestreden vonnis voor het overige, verwijst partijen voor de aangestelde notarissen tot verdere bewerkingen;

Kosten ten laste van geïntimeerden.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad**CORRECTIONELE RECHTBANK TE BRUSSEL**

22e Kamer. — 29 Januari 1949.

Rechter : M. Carlier.

Advocaten : Mrs Van Dieren en Monette.

Taalgebruik. — Door wie kan art. 16, par. I van de wet op het taalgebruik in gerechtszaken worden ingeroepen ?

Een in de Brusselse agglomeratie woonachtig persoon, die slechts ingevolge rechtstreekse dagvaarding ten verzoeken van de burgerlijke partij als verdachte verschijnt voor de strafrechter te Brussel, kan niet concluderen tot niet-ontvankelijkheid op grond dat de dagvaarding gesteld is in een andere taal dan die welke hij als getuige heeft gebruikt bij zijn verhoor door de Brusselse politie. Op art. 16, par. 1 van de wet van 15 Juni 1935 kan alleen beroep worden gedaan op grond van de taal, gebruikt voor verklaringen, afgelegd als verdachte.

O. M. en N. V. Mercator t/ Julin Pierre.

Aangezien bij akte van 20 September 1948, de N.V. Mercator, verzekeraar van de maatschappij Periodica (zelf gedagvaard door het Parket als burgerlijk verantwoordelijk voor haar aangestelde De Meyer, dader van een verkeersongeval, hebbende kwetsingen veroorzaakt aan Julin), rechtstreeks deze laatste heeft gedagvaard om zich te horen veroordelen tot een correctionele straf als verantwoordelijk voor dit ongeval en haar als schadeloosstelling de hoofdsom van 15.316 frank te betalen;

Aangezien de rechtstreekse gedaagde tegen de vordering een middel van niet-ontvankelijkheid aanvoert, gegrond op de wet van 15-6-35 over het gebruik der talen in gerechtszaken;

Dat hij inderdaad beweert dat, daar hij de Nederlandse taal geheel onmachtig is en tegenover de politie bij zijn verhoor op 18 Augustus 1948 uitdrukkelijk verklaard heeft dat hij van de Franse taal gebruik maakte, de rechtstreekse dagvaarding, die hem gegeven werd, in de Franse taal moest opgemaakt zijn overeenkomstig artikel 16 der wet van 15-6-35;

Aangezien men niet kan betwisten dat de betichte De Meyer en de burgerlijk verantwoordelijk maatschappij regelmatig in het Nederlands gedagvaard werden; dat anderzijds de rechtstreeks gedaagde te Elsene woont, gemeente van de Brusselse agglomeratie, waar het gebruik der talen in principe facultatief is; dat men zich op het feit niet mag beroepen, dat Julin verklaard heeft het Frans te kiezen als taal voor zijn getuigenis, vermits hij daarbij niet als betichte maar als getuige optrad; dat bijgevolg de rechtstreekse dagvaarding tegen hem in de Nederlandse taal der in gang zijnde procedure mocht uitgebracht worden, onder voorbehoud van het recht van Julin ter zitting te verklaren, dat hij het Nederlands niet kende en de Franse procedure te vragen.

Aangezien het middel van niet-ontvankelijkheid dus niet kan aanvaard worden, dat anderzijds de rechtstreekse gedaagde altijd het recht heeft de Franse procedure te vragen, indien hij het goed vindt,

Om deze redenen :

Verklaart ongegrond het middel van niet-ontvankelijkheid ingeroepen tegen de vordering door de gedaagde Julin; beveelt aan deze laatste ten gronde te concluderen.

**RECHTBANK VAN KOOPHANDEL
TE ST-NIKLAAS**

19 Juli 1949

Voorzitter : M. Dirix

Rechters-bijzitters : MM. Blauwaert en Maes

Referendaris : M. Thuysbaert

Advocaten : Mrs De Cleene, Vrancken en Van Oekel

Huur van een vlotkraan met personeel. —Aansprakelijkheid.

Verhuring van een vlotkraan met personeel aan een sleepvaartbedrijf; alleen dit laatste is aansprakelijk voor de door de schuld van het personeel der vlotkraan ontstane schade, daar dit personeel gedurende de huurtijd onder leiding en bevel stond van het scheepvaartbedrijf.

Gemeente Doel t/ S.V. Union de Remorquage et de Sauvetage t/ Onderneming J. de Smedt en Dienst van het Sequester.

Over de verantwoordelijkheid :

Aangezien de deskundige de oorzaak van de dubbele aanvaring toeschrijft, enerzijds en hoofdzakelijk aan het uitblijven bij het in- en uitvaren van de haven van Doel van bepaalde voorzorgsmaatregelen vanwege de bemanning, die de vlotkraan bediende, en anderzijds, in mindere mate, aan verweerster in de hoofdzaak doordat zij de bemanning van de vlotkraan niet had verplicht de maatregelen te treffen, welke door de omstandigheden geboden waren;

Aangezien, zo men met de deskundige aanneemt dat de bemanning van de vlotkraan fouten heeft begaan, hetzij rechtstreeks, hetzij onrechtstreeks, doordat zij verzuimd heeft bepaalde manoeuvres uit te voeren, de kwestie, welke in de eerste plaats dient te worden opgelost, deze is, wie voor die fouten of tekortkomingen aansprakelijk is;

Aangezien gebleken is en ten andere niet wordt betwist, dat op de data, waarop de aanvaringen plaats hadden, de vlotkraan samen met het bedienend personeel, in huur was genomen door de S.V. Union de Remorquage et de Sauvetage;

dat op een gegeven ogenblik de vlotkraan herstellingen aan de stoomschuif moest ondergaan;

dat het was om die herstellingen uit te voeren en zodoende de vlotkraan terug geschikt te maken tot het doel waartoe zij door de U. R. S. in huur genomen werd, dat laatstgenoemde het vlot naar de haven van Doel deed slepen; dat eenmaal de herstellingen uitgevoerd, de vlotkraan nogmaals uit de haven werd gesleept door de zorgen der U.R.S.;

Aangezien uit hetgeen voorafgaat blijkt dat, vanaf het ogenblik dat de U.R.S. na het in huur nemen van de vlotkraan, deze heeft weggehaald van de werf der firma De Smedt tot de dag waarop zij haar daar heeft teruggebracht, zij gedurende 13 dagen, alleen en uitsluitend onder eigen verantwoordelijkheid er over beschikt heeft, dat zij alléén gezag en bevel voerde over de werklieden van de vlotkraan en derhalve bevoegd was om hun onderrichtingen te geven, dat zij dus ook tot plicht had hun werkzaamheden te regelen en over de uitvoering ervan te waken;

Dat zulks zodanig waar is, dat de deskundige een deel der verantwoordelijkheid voor de veroorzaakte schade ten laste legt van de U.R.S., juist omdat deze verzuimd heeft aan de bemanning van de vlotkraan de nodige bevelen en onderrichtingen te geven met

het oog op de op het vlot te treffen maatregelen bij het in- en uitvaren van de haven van Doel;

Aangezien de U.R.S. door het in huur nemen van het materieel samen met het personeel van de firma De Smedt, over materieel en personeel heeft beschikt voor de duur der verhuring;

dat de U.R.S. een vlotkraan nodig had om de kolen te lossen uit het schip, dat ter hoogte van de Oude Doel gezonken lag en door haar moest worden vlotgebracht; dat voor het huren van die kraan de U.R.S. vrij kon kiezen tussen de firma De Smedt en een aantal andere firma's; dat, zo mocht blijken dat de U.R.S. haar vertrouwen geschonken heeft aan een firma, wier materiaal ongeschikt was tot het doel, dat zij op het oog had, of wier personeel onvoldoende ervaren was of onbeheendig en onvoorzichtig, hetgeen ter zake niet is bewezen, zij alleen de gevolgen zou moeten dragen van een in volle vrijheid gedane keuze;

Aangezien slechts één feit ter zake belang heeft, nl. dat vanaf het ogenblik dat de U.R.S. bezit genomen heeft van de vlotkraan, de firma De Smedt over de bemanning ervan geen gezag meer heeft uitgeoefend en derhalve ook voor haar niet meer aansprakelijk is;

dat integendeel de U.R.S., aan wie het personeel samen met de vlotkraan werd afgestaan en die bijgevolg het gezag erover had overgenomen, verantwoordelijk is voor het doen en laten van de onder haar bevelen staande werklieden (Gent, 5 Februari 1902, met noot van Steyaert, Vrederegerecht Schaerbeek, 21 November 1939, Bull. des Ass. 1940, bl. 65; Gent, 10 November 1936, J. C. FL. 1936, blz. 240);

Aangezien de verantwoordelijkheid van de verweerster in de hoofdzaak des te minder kan betwist worden, nu het in deze zaak niet gaat om een ongeval, dat zich heeft voorgedaan bij de bediening van de kraan, maar tijdens scheepvaartmanoeuvres, behorende tot de normale gespecialiseerde bedrijvigheid van de U.R.S.;

dat, indertijd, de manoeuvres, vereist om de haven van Doel in- en uit te varen, moesten bevelen en uitgevoerd worden door de sleepboten, vermits de vlotkraan, naar de verklaring van de deskundige zelf, schier vierkantig is, stuurloos en zonder stuwkracht;

dat, indien er niettemin ook op het vlot maatregelen dienden getroffen te worden, de onderrichtingen daartoe moesten uitgaan van en gegeven worden door de kapitein van de sleepboot, die de leiding had van de manoeuvres;

dat, zo de U.R.S. of haar aangestelde de onderrichtingen niet gegeven heeft, eerstgenoemde alléén voor de schadelijke gevolgen van dit verzuim moet instaan;

Om deze redenen,

De Rechtbank, gelet op de artikelen 2, 33, 37 en 41 van de wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, rechtdoende op tegenspraak, alle verdere en tegenstrijdige besluiten van de hand wijzende, zegt voor recht, dat de S.V. Union de Remorquage et de Sauvetage, verweerster in de hoofdzaak, alleen en uitsluitend aansprakelijk is voor de schade, op 12 en 16 November 1947 toegebracht aan de haveninrichting van Doel, dienvolgens veroordeelt haar om aan aanlegster te betalen de som van 88.622,50 frank, vermeerderd met de gerechtelijke intresten; verleent aan de S.V. Union de Remorquage et de Sauvetage akte van haar voorbehoud om gebruik te maken van de beperking voorzien bij artikel 46 en vlg. van de Zeewet; verleent eveneens akte aan de gedaagden in tussenkomst, dat ze het geding schatten in elk zijner onderdelen op 50.000 frank, verwijst de S.V. Union de

Remorquage et de Sauvetage in al de kosten, zo van hoofdaanleg als van de eis tot tussenkost;

Verklaart het vonnis gemeen aan verweerster in de hoofdzaak en aan verweerders op tussenkost;

Verklaart dit vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niet tegenstaande elk rechtsmiddel en zonder borgstelling.

VREDEGERECHT TE TIENEN

27 Juni 1949.

Rechter : M. J. Tassin.

Advocaten : Mrs Nelis en Tant.

Arbeidsongevallen. — Ongeval met dodelijke afloop. — Het wettelijk vermoeden van art. 4, voorlaatste lid, wet van 24 December 1903, is « juris et de jure ». — Omyng van het begrip « vergelding » in art. 6 dezer wet.

De werkgever kan niet tot het bewijs worden toegelaten, dat eiseres, moeder van het slachtoffer, met wie deze onder hetzelfde dak woonde, niet rechtstreeks van diens loon genoot, daar het wettelijk vermoeden van artikel 4, voorlaatste lid, van de Arbeidsongevallenwet van 24 December 1903 « juris et de jure » is.

Het woord « vergelding » (rémunération) in artikel 6 van voormelde wet moet ruimer worden opgevat dan het woord « loon » en als mede omvattend de bijdragen voor de Maatschappelijke Zekerheid, tot dewelke de werkgever krachtens de wet verplicht is, met uitzondering echter van de 6 % voor de kindertoeslagen en de 2,5 % voor de jaarlijkse verlofdagen.

Dussart en Mellaerts t/ Delvaux.

Mellaerts Petrus Hermanus, geboren op 22 Aug. 1911, was op 12 December 1948, toen hij als werkman in dienst was van verweerder, slachtoffer van een werkongeval, hetwelk hem het leven kostte.

Eerste aanlegster, zijn moeder, bij dewelke het slachtoffer inwoonde, vordert op voet van artikel 4 der wet op de arbeidsongevallen, de som van 2500 fr. voor begrafeniskosten en de vergoedingen waarop zij recht heeft, waarvan één derde in kapitaal;

Tweede aanlegster, namens haar minderjarige zoon, Mellaerts Marcel, waarvan het slachtoffer de oom was, vordert insgelijks vergoedingen, maar ter zitting verklaarde zij bij monde van haar raadsman ingezien te hebben, dat haar minderjarige zoon geen recht-hebbende was en vroeg derhalve buiten de zaak gesteld te worden;

Verweerder betwist de werkelijkheid van het dodelijk werkongeval niet, noch dat aanlegster samen met het slachtoffer onder hetzelfde dak woonde, maar beweert dat aanlegster niet rechtstreeks genoot van het loon van het slachtoffer. Deze bewering kan niet erkend worden, daar het Hof van Cassatie (16 Jan. 1936 en 29 Oct. 1936) in het algemeen, gevolgd door de rechtspraak, aanneemt dat het wettelijk vermoeden van artikel 4, voorlaatste alinea, juris et de jure is.

Basisloon :

Het slachtoffer was dagloner, in dienst bij verweerder, die aannemer is. Hij verdiende een brutoloon van 108,80 frank per dag. Volgens het loonboekje bleef dit loon onveranderd gedurende het jaar, hetwelk het ongeval voorafging. Hij was gedurende dit jaar tijdens drie maanden en enkele dagen onvrijwillig werkloos. Bij toepassing van artikel 6, al. 9,

van de samengeordende wetten dient het werkelijk uitbetaald loon (22.171,80 frank) te worden aangevuld met de veronderstelde vergelding tijdens de werkloosheid, uitgerekend op voet van gezegd loon, d.i. 85 dagen \times 108,80 = 9.248 frank, dit is samen (22.171,80 + 9.248) 31.419,80 frank;

Aanlegster beweert dat dit brutoloon dient verhoogd te worden met de daaraan verbonden voordelen, namelijk de 19 % op het loon, uitgekeerd door de werkgever aan de Maatschappelijke Zekerheid ten gunste van het slachtoffer, terwijl verweerder beweert dat het basisloon slechts mag bedragen het werkelijk uitgekeerd loon.

Algemeen wordt aangenomen dat het woord « vergelding » (rémunération) gebruikt in artikel 6, in een ruimere zin dient te worden opgenomen dan het woord « loon » en dat het woord « vergelding » bevat alle voordelen genoten door de werknemer, zoals vergoedingen voor duur leven, voor verplaatsing, voordelen in natura.

Wij menen dat ook de bijdragen, gestort ten gunste van de werknemer door de werkgever en waartoe deze laatste wettelijk verplicht is, dienen gevoegd te worden bij het uitgekeerd loon; uitgenomen nochtans de 6 % voor de kindertoeslagen, vermits artikel 74 van de samengeordende wetgeving op de gezinsvergoedingen voor loontrekkenden uitdrukkelijk bepaalt, dat deze vergoedingen en premieën op generlei wijze een bijslag van salaris en wedde vormen, en uitgenomen nog de 2,5 % voor de jaarlijkse verlofdagen, vermits deze voor het berekenen van het basisloon medegerekend worden in de werkdagen. Hieruit volgt dat het jaarlijks bedrag van 31.419,80 frank, zoals hierboven vastgesteld, dient te worden verhoogd met 10,5 % (19 — 6 en — 2,5), d.i. 3.299 frank, zodat het basisloon bedraagt 34.718,80 frank (31.419,80 + 3299).

Ingevolge artikel 40 heeft aanlegster recht op een lijfrente, berekend op voet van 20 % van het jaarlijks loon, rekening gehouden met haar ouderdom en de ouderdom van het slachtoffer. Zij vraagt betaling van één derde in kapitaal om een uitzet te maken voor haar ongehuwde kinderen. Wij zijn van oordeel dat zulks wel in haar belang is.

NOOT : Tegen bovenstaand vonnis werd hoger beroep ingesteld.

BIBLIOGRAPHIE

PIERRE WILDIERS, Binnenvaartverzekering (casco's). Antwerpen, Uitgaven Lloyd Anversoï (1949), blz. 220.

De heer Wildiers is dispacheur en docent aan de Rijkshandelshogeschool te Antwerpen. In samenwerking met de heer Marcel Caethoven publiceerde hij enkele jaren geleden een « Handboek voor zeeverzekering » — een Nederlandse bewerking van hun in 1938 met de prijs Fr. Génicot bekroonde « Manuel pratique des assurances maritimes » — terwijl ook enkele kortere studies over zeeverzekering van zijn hand verschenen.

In het hier aangekondigde werk beschrijft Wildiers de binnenvaartcasco-verzekering, zoals die te Antwerpen gebruikelijk is. Voor een aparte behandeling van dit onderwerp in een hoofdzakelijk voor de praktijk bestemd boek kunnen inderdaad verscheidene argumenten worden aangevoerd. Het voornaamste argument is ongetwijfeld het hybridische van de in gebruik

zijnde en van elkaar dikwijls afwijkende verzekeringsconditiën, waardoor de vaststelling van wat partijen precies zijn overeengekomen ten zeerste bemoeilijkt wordt. Dit verschijnsel staat in rechtstreeks verband met de historische en locale ontwikkeling van deze tak van het assurantiebeprijf.

De aanzienlijke uitbreiding op het einde van de 19e en het begin van de 20e eeuw van de Belgische binnenvaartvloot — waardoor zij tot een der belangrijkste van het Europeesch continent is uitgegroeid — ging gepaard met het ontstaan, vooral te Antwerpen, van een belangrijke verzekeringsmarkt voor binnenvaartrisiko's. Een adequate aanpassing van de conditiën der bekende Antwerpse zeeverzekeringpolis (1859) bleek niet mogelijk te zijn. Deze oude polis, die op zijn beurt een bewerking is van vroegere voorbeelden, kon slechts in aanmerking komen voor goederenverzekering, en dit door toevoeging der clausules 1900-1931 en allerlei andere zgn. conventionele clausules.

Hare bepalingen t.a.v. de verzekering der schepen zelf werden spoedig ontoereikend geacht; de bevoegde kringen bleven in gebreke om ook in deze te voorzien door de redactie van nieuwe clausules. Zo kwam het gebruik te Antwerpen tot stand, dat de zeeasco's op Engelse conditiën worden verzekerd terwijl de assurantie van binnenvaartcasco's geschiedt ofwel op basis van de polis van 1859 onder toevoeging van allerlei door partijen vrijelijk en verschillend opgestelde bepalingen ofwel op basis van de meer volledige en gedeponeerde Rotterdamse beursvoorwaarden. Eerst in 1945 werd door een « Commissie der binnenvaartcasco's » van de « Vereniging der zeevaartverzekeraars van Antwerpen », zgn. Antwerpse conditiën opgesteld.

Deze enkele aanwijzigingen verklaren hoe het komt, dat naast Antwerpse ook Rotterdamse en soms gelijktijdig Antwerpse en Rotterdamse verzekeringsvoorwaarden in de binnenvaart-casco-verzekering te Antwerpen gebruikelijk zijn. Dat deze toestand dikwijls aanleiding geeft tot talrijke moeilijkheden i.v.m. een goed begrip en een juiste interpretatie van de gesloten overeenkomst, hoeft wel geen betoef.

Bij de lezing van Wildiers' boek, waarin dit eigenaardig mechanisme van de Antwerpse binnenvaart-casco-verzekering bondig beschreven wordt, mag de jurist niet vergeten, dat het in de eerste plaats ten behoeve van zakenlui, die met de binnenvaartassurantie regelmatig te doen hebben, werd samengesteld. Dit belet niet dat het ook hem goede diensten zal kunnen bewijzen, al ware het reeds door de in het werk opgenomen talrijke teksten van verschillende polissen en clausules (blz. 103-206). En daar de heer Wildiers op de hoogte is van het werkelijk Antwerpse zaken- en havenleven, is hij bovendien een veilige gids bij het zoeken naar en het vinden van in de praktijk buiten het wetboek van Koophandel levend recht.

B.

CONSTANT Jean. — *Manuel de Droit pénal.* — 2e partie, T. I en II : Les Infractions. — 1949. — Impr. des Invalides, Rue. Varin 69, Liège.

Het vorige jaar hebben wij in het Rechtskundig Weekblad met de grootste lof gesproken over het eerste deel van het « Manuel de Droit pénal », dat uitgegeven werd door de heer J. Constant, advocaat-generaal bij het Hof van Beroep te Luik en hoogleraar aldaar (R. W. 1948-1949, kol. 766).

Dit boekdeel behandelde het algemeen deel van het Belgisch strafrecht en wij hebben toen onderlijnd door welke uitzonderlijke hoedanigheden dit boek werd gekenmerkt.

Thans heeft de heer Constant twee nieuwe delen van zijn werk doen verschijnen, die gewijd zijn aan de studie van de misdrijven.

Wanneer de uiteenzettingen betreffende het algemeen deel van ons strafrecht menigvuldig zijn, is dit niet het geval voor het bijzonder deel en zijn de wetenschappelijke studies over de afzonderlijke misdrijven eerder zeldzaam.

Tussen de beknopte commentaren bewijzen de werken van Goedseels en Schuind aan de praktijk voorzeker zeer grote diensten, doch de twee delen die thans door de heer Constant werden gepubliceerd hebben een volstrekt eigen karakter en het is stellig dat deze uitgave met genoegen in de rechtswereld zal ontvangen worden.

Het werk is ingedeeld in bondige, doch kernachtige hoofdstukken, waarin met een strenge systematiek het essentiële wordt gezegd, dat onontbeerlijk is voor het doorgronden van het wezen der misdrijven en voor het nauwkeurig vatten van hun juridische betekenis.

De rechtspraak die vermeld wordt is hoofdzakelijk van recente datum, zodanig dat de lezer, die het boek consulteert, onmiddellijk volledig op de hoogte is van de laatste stand der rechtspraak betreffende een bepaald vraagstuk.

Zoals het ook in het eerste deel geschiedde, wordt hier wederom overvloedig verwezen naar meer uitgebreide wetenschappelijke studies die de vraagstukken dieper behandelen.

Het lijdt geen twijfel dat elk jurist, die een probleem van strafrecht heeft te bestuderen, in de eerste plaats zal grijpen naar het werk van de heer Constant, waar hij onmiddellijk de bijzonderste gegevens zal vinden die het onderwerp toelichten en zulks met een eenvoud en een duidelijkheid die alle verwarring uitsluiten en die meestal verdere opzoekingen volkomen overbodig zullen maken.

Tussen de vele rechtspraak, die wordt geciteerd, krijgt de Vlaamse jurisprudentie ten overvloede haar deel en het is ons een groot genoegen geweest te kunnen vaststellen hoe de auteur ontelbare verwijzingen aangeeft naar arresten en vonnissen die in het Rechtskundig Weekblad werden gepubliceerd.

Dit uitstekend werk is thans ten einde gekomen. De drie delen, waaruit het samengesteld is, vormen een kostbaar bezit waarin de laatste stand van ons strafrecht op voortreffelijke wijze is samengevat.

René Victor.

DEFESCHE Paul. — *Commentaire du code des droits de timbre.* 1949. — Imprimerie F. Buggenhoudt, Rue du Marteau 5-9, Brussel.

Het grote werk der codificatie van het Belgisch fiscaal recht in enkele uitgebreide algemene wetboeken, — waardoor zulke reusachtige dienst is bewezen geworden aan de administratieve en juridische praktijk, — heeft, zoals het te verwachten was aanleiding gegeven tot uitvoerige commentaren op deze nieuwe wetboeken.

Wij vermeldden reeds in het Rechtskundig Weekblad de verdiensten van het uitgebreid commentaar van de heer Maurice Donnay op het wetboek der successierechten.

Thans is van de hand van de heer Paul Defesche, directeur aan het Ministerie van Financiën, een commentaar verschenen op het wetboek van de zegelrechten. Dit commentaar is artikelsgewijze opgevat en achter elke wetgevende tekst wordt een uiteenzetting gegeven van zijn ontstaan en worden de verschillende modaliteiten van zijn toepassing grondig onderzocht. Verwijzingen naar administratieve onderrichtingen,

naar rechtsleer en rechtspraak, komen overvloedig voor en talrijke voorbeelden lichten de teksten toe.

Het werk legt getuigenis af van bewonderenswaardige volledigheid en van een zeer te loven wetenschappelijke degelijkheid.

De heer Defesche, die de taak vervuld heeft van secretaris der commissie belast met het codificeren van de zegelrechten, was meer dan wie ook bevoegd om het commentaar op het nieuwe wetboek te bezorgen en het is volstrekt niet ten onrechte dat de bekeurde E. Genin, die een inleiding schreef tot het hier besproken werk, gewag maakt van « un commentaire législatif et doctrinal qui est une merveille de clarté et de précision ».

Wij vernemen dan binnenkort ook een Nederlandse tekst van dit zo nuttig commentaar zal verschijnen.

J.M.

DAMIRON Charles. — Souvenirs d'un Avocat de province. — 1949. Lardanchet, Lyon.

Wie het beroep van advocaat uitoefent is er ten zeerste op gesteld memories van confraters te lezen, waarin herinneringen aan hun beroepsactiviteit worden medegedeeld. In onze dagen zijn dergelijke memories eerder zeldzaam en met des te meer nieuwsgierigheid grijpt men naar degene die bij gelegenheid het licht zien.

Mr Charles Damiron is een oud-stafhouder der Balie van Lyon, die gedurende 60 jaar actief in de praktijk heeft gestaan en zich daarna op rust heeft teruggetrokken, wat hem nu de gelegenheid geeft deze memories te publiceren.

Hij stelt van de beginne af het leven der advocaten uit de provincie tegenover dit van de confraters der Balie van Parijs. Le advocatuur buiten de hoofdstad, al moge ze nog uitgeoefend worden in zeer grote steden zoals Lyon, is in elk geval iets anders, dan de advocatuur te Parijs en Mr Damiron aarzelt niet te onderlijnen dat, wanneer Parijs de stad is der grootste magistraten, der grootste advocaten en der grootste zaken, zij misschien ook deze is « des plus grands abus ». De auteur wenst er zich op toe te leggen het leven van een advocaat in een stad als Lyon voor te stellen in zijn eenvoudige realiteit, maar ook met al zijn passionante wederwaardigheden. Hij geeft ons aldus beschouwingen over de Balie zoals deze vroeger was in zijn jeugd en zoals ze nu in de laatste tijd geworden is. Hij handelt over de samenwerking tussen de advocaten, het honoraris en het batonnaat. Hij legt er zich terdege op toe gewag te maken van « l'humour au barreau », om dan een afzonderlijk gedeelte van het boek te wijden aan de magistratuur, deze van vroeger en deze van heden.

De lectuur van dit boek valt niet erg mee en er kan niet gezegd worden dat het beroepsleven van de schrijver erg spannende momenten heeft gekend. Wat ons medegedeeld wordt over de dagelijkse praktijk is algemeen bekend en de menigvuldige anecdoten, waarmede het werk doorspekt is, zijn meestal van minder belang. Ook de geestigheden, waarmede zo dikwijls voor de dag wordt gekomen, kunnen ons slechts met moeite doen glimlachen.

De auteur, die thans een zeer gevorderde leeftijd moet hebben bereikt, legt een blijkbaar nostalgische aan de dag naar de Balie zoals deze bestond in zijn jeugd, waaraan hij vele herinneringen ten beste geeft. Het moet een gulden tijd geweest zijn, waarin het leven aangenaam en gemakkelijk was en waarin de gastronomie in het leven van de advocaten van Lyon ten minste een even grote rol speelde als de rechtspraktijk.

In het gedeelte dat gewijd is aan « Le Siège », gaat de schrijver nogal hardhandig te keer tegen de magi-

stratuur en wanneer hij de verheven gestalte tekent van enkele zeer hoogstaande magistraten, levert hij met blijkbaar genoeg zoveel anderen over aan de scherpste kritiek.

Al heeft dit boek niet veel om het lijf, toch komen er enkele bladzijden in voor waarin de auteur getuigenis aflegt van een zeer verheven opvatting van de advocatuur en waarin hij blijk geeft, vooral tegenover de zetel, van een zeer grote onafhankelijkheid.

Het boek wordt besloten met een reeks « réflexions » over alle mogelijke onderwerpen, die van verre of van dichtbij verband houden met de Balie en waarvan de waarde zeer verdeeld is. Naast enkele pikante aphorismen vinden wij echter zeer talrijke alledaagse bedenkingen die werkelijk het bundelen niet waard zijn.

René Victor.

BALIELEVEN

VERBOND DER BELGISCHE ADVOCATEN

Het Verbond der Belgische Advocaten zond zopas het hieronderstaand rondschrijven aan zijn leden :

Waarde Confrater,

Wij hebben de eer U te verzoeken de buitengewone vergadering bij te wonen, die zal gehouden worden in het Gerechtshof te Brussel, op Zaterdag 22 October 1949, om 14 u. 30.

Agenda :

Lijkrede voor de Heer Stafhouder Reuter door Mr Emile Janson;

Lijkrede voor de Heer Stafhouder Bruggeman door Mr Léonce Lagae;

De fiscale kwestie : gisteren, vandaag en morgen.

Wij dienen niet stil te staan bij het belang dier bijeenkomst en groeten U, waarde Confrater, met de meeste hoogachting.

De Algemene Secretaris :
Emmanuel Thiebauld.

De Voorzitter :
Théo Collignon.

VLAAMSE CONFERENTIE DER BALIE VAN ANTWERPEN

Op 14 October l.l. belegde de Vlaamse Conferentie der Balie van Antwerpen in de Kapel van Burgondië een vergadering, die door talrijke confraters werd bijgewoond.

De voorzitter, Mr Opsomer, leidde de vergadering in en deelde mede welk uitgebreid werkprogramma de Vlaamse Conferentie voor dit jaar had ontworpen. Wanneer deze plannen verwezenlijkt worden zal het tegenwoordige jaar voorzeker een van de allerbeste zijn die de Vlaamse Conferentie ooit gekend heeft.

De voorzitter stelde dan de spreker voor, de gekende en zo zeer gewaardeerde letterkundige Gerard Wal-schap, die een rede hield over het onderwerp « Integriteit en omkoperij ».

Het was een uiterst originele uiteenzetting. De redenaar onderzocht het probleem der integriteit bij de verschillende volkeren en gelukte er in zijn gehoor te passioneren door zijn scherpe visie op vele nationale toestanden en sociale omstandigheden.

Het vraagstuk der omkoperij werd achtereenvolgens onderzocht in Engeland, het klassieke land van de integriteit; in Frankrijk, waar de menigvuldige finan-

ciële en andere schandalen bestempeld worden als de reactie van een traditionele aanleg voor eerlijkheid; in Duitsland, waar de nederlaag na de eerste wereldoorlog en het bewind van de totalitaire staat de oude integriteit van de Pruisische administratie heeft vernietigd; in Amerika, waar het mengelmoes van rassen en volkeren zulke uitersten van puritanisme en gangsterdom in het leven heeft geroepen.

De redenaar vroeg zich uiteindelijk af hoe het in ons land gesteld was ten opzichte van het vraagstuk der omkoperij en hij ontleedde de verschillende motieven die van aard waren om in de volksmening meer en meer een breed gedogen ten opzichte van fraude en omkoperij te doen ontstaan, de overdreven fiscaliteit, het abnormale van het repressie-stelsel, enz.

Deze geestesgesteldheid dient aangeklaagd, opdat er terdege zou kunnen worden gereageerd. Deze reactie kan gunstige resultaten laten verhoppen, daar ons land al de troeven in handen heeft om de integriteit in het publieke en private leven te bevorderen.

Deze merkwaardige rede vormde een stuk hoogstaande literatuur, diep van gedachten en schitterend van vorm. De spreker werd uitbundig toegejuicht en op passende wijze door de voorzitter bedankt.

MEDEDELINGEN

Toepassing van de Wet Lejeune op de politieke delinquenten.

In verband met het artikel, dat onder dit opschrift in het laatste nr. van het R. W. werd gepubliceerd, schrijft de inzender daarvan, Mr. W. Melis, ons het volgende :

« In mijn artikel, dat begin September werd geschreven, deed ik enkele praktische voorstellen, waarvan de aanvaarding naar mijn mening een meer soepele tenuitvoerlegging van de Wet Lejeune voor de politieke veroordeelden ten gevolge zou hebben.

Een dezer maatregelen behelsde de intrekking van vroegere Ministeriële Circulaires, waarbij de voorwaardelijke invrijheidstelling op de politieke delinquenten slechts na het vervullen van termijnen, welke niet in de Wet van 1888 voorzien waren, kon worden toegepast.

Inmiddels echter heeft de Minister van Justitie deze vroegere circulaire, bij een nieuwe circulaire formeel ingetrokken. Deze nieuwe circulaire, welke gedateerd is op 15 September, luidt als volgt :

« Sedert de toezending van mijn omzendbrief van 18 Mei 1948 (193 R./IX/2) waren enkele inrichtingshoofden van oordeel, dat het geval van de veroordeelden niet meer noodzakelijk moest worden onderzocht door een conferentie van het personeel, zodra de tijdsvoorwaarden om te genieten van de Wet van 31 Mei 1888 verenigd waren.

» Dergelijke handelwijze stemt niet overeen met de geest van die Wet. De Conferentie van het personeel moet de toestand van de veroordeelde onderzoeken, zodra de tijdsvoorwaarden vervuld zijn, ten einde er over te oordelen of de andere elementen, die vereist zijn om een voorstel tot voorwaardelijke invrijheidstelling in te dienen, reeds bestaan ten aanzien van betrokken veroordeelde. »

Hiermede is nog niet bereikt wat ik had voorgesteld, namelijk dat de Minister, gebruik makend van de

bevoegdheid welke hem hiertoe verleend wordt bij art. 6 van het K. B. dd. 1-8-1888, van de gevangenisdirecteuren zou eisen dat hem een staat 78 zou worden voorgelegd, zo gauw de politieke gedetineerden één derde van hun straf hebben ondergaan en dat hij dan ook een spoedige beslissing tot voorwaardelijke invrijheidstelling zou nemen.

Dit voorstel steunt vooral op de overweging, dat de straffen, welke tegen de politieke delinquenten werden uitgesproken, om een euphemisme te gebruiken, toch enigszins aan de hoge kant liggen... en dat een voorwaardelijke invrijheidstelling na het ondergaan van een derde der straf dan ook meer dan geboden is.

De circulaire van de Minister van Justitie, die het initiatief, binnen zekere perken aan de gevangenisdirectie overlaat, is inmiddels dan toch een stap in de goede richting.

Daar, door de vertraagde publicatie van mijn ingezonden bijdrage, bij de lezers van het R. W. de indruk kan worden gewekt, dat ik niet op de hoogte zou zijn geweest van de Circulaire van 15 September jl., zou ik het zeer op prijs stellen indien U ook dit schrijven onder hun aandacht wilde brengen, waardoor zij dan ook kennis krijgen van de juiste tekst dezer circulaire. »

Stichting van een Internationale Sociëteit voor Sociaal Verweer.

De soms hevige discussies die de vergaderingen van de filosofische sectie hebben gekenmerkt, tijdens het internationaal Congres dat in de eerste week van October 1949 te Luik doorging, bewezen bijzonder overtuigend hoe de huidige opvattingen omtrent de bestrijding der criminaliteit nog diep verschillend zijn.

Dergelijke vaststelling spoorde een aantal congressisten aan tot de stichting van een internationale vereniging, die ten doel zou hebben de algemene grondslag van het sociaal verweer opnieuw grondig te overwegen, in het licht der jongste aanwinsten van de bij het menselijk probleem betrokken wetenschappen. Het kwam de stichters der associatie duidelijk voor dat de waarde van elk strafstelsel essentieel afhankelijk is van de vigerende meningen omtrent de principen waarop zich de verhoudingen tussen mens en sociëteit steunen.

Daarom blijkt het nodig zich eerst tot de studie van het menselijk en sociaal phenomeen toe te wijden, vooraleer na te gaan hoe men de wet hervormen moet om de vergelding door de resocialisering volledig te vervangen.

Er bestond gevaar de reeds bestaande internationale associaties in het vaarwater te zitten. Maar, omdat haar doel breder opgevat wordt dan de beperkte domeinen van meer gespecialiseerde verenigingen, kan de nieuwe sociëteit gerust een collaboratie met de andere associaties voorzien, en bijzonder met de *Association internationale de droit pénal* en de *Société internationale de criminologie*.

De door de gespecialiseerde verenigingen bekomen uitslagen dienen in het algemeen thema van sociaal verweer geïncorporeerd, en de technische aspecten van het uit te bouwen verweerstelsel dienen aan deze verenigingen voorgelegd te worden voor nadere studie en advies.

Het onmiddellijk doelwit van de pas geboren associatie behelst het verbeteren en vermenigvuldigen van internationale colloquia en congressen, en het uit-

breiden en verdiepen der werkzaamheden van het Instituut voor studies over sociaal verweer dat thans in Italië ingericht is.

Door toetreding van personen die tot allerlei wetenschappen en landen behoren, alsmede door stichting van nationale of regionale afdelingen, zal de grondgedachte van sociaal verweer en solidariteitsplichten de wereld om uitgediept worden, en getoetst aan de in feite bestaande tradities, toestanden en noodzaken.

De door de algemene vergadering der leden aangewezen hoofdrichtlijnen zullen door een bestuurraad uitgewerkt worden, en door een comité verwerkelijkt. De zuiver wetenschappelijke activiteit zal door het Instituut worden samengeordend, onder leiding van een bureau, aan hetwelk opgelegd wordt een documentatiecentrum in te richten, symposia samen te roepen, een tijdschrift en andere publicaties uit te geven, en cursussen en voordrachten te organiseren.

* * *

De *Internationale Societeit voor Sociaal Verweer* werd gesticht te Luik, op 8 October 1949, door een groep congressisten waaronder Belgische magistraten en advocaten.

De eerste algemene vergadering verkoos onmiddellijk de 18 leden van de bestuurraad, waarin Amerika, België, Denemarken, Engeland, Frankrijk, Italië, Luxemburg, Zweden en Zwitserland vertegenwoordigd zijn.

Dezelfde dag nog kwam de bestuurraad bijeen te Spa, om het comité samen te stellen. Hier werden verkozen: tot voorzitter, advocaat F. Gramatica, bestuurder van het Instituut voor sociaal verweer; en tot ondervoorzitters, de Heren M. Ancel, raadsheer in het Hof te Parijs; J. Graven, voorzitter van het Hof van Cassatie te Genève; S. Hurwitz, hoogleraar aan de universiteit te Kopenhagen; en L. Radzinowiz, hoogleraar aan de universiteit te Cambridge.

Het secretariaat-generaal werd toevertrouwd aan dhr Piprot d'Alleaume, die aan de Franse Commissions d'Etude de Défense Sociale een zo prachtig impuls gaf, en aan wie als adjuncten werden toegevoegd Mr Lucienne Scheid, advocaat te Parijs, en dhr S. Versele, rechter te Leuven. Eindelijk werd dhr Cesidio de Vincentiis, hoofdsteller van de *Revista di Difesa Sociale*, als schatbewaarder aangesteld.

Een nieuwe vergadering van het comité zal te Parijs doorgaan, in September 1950, ter gelegenheid van het internationaal congres voor criminologie.

S. V.

TIJDSCHRIFTEN

Nederlands Juristenblad, nr 35, van 15 Oktober 1949.

Prof. Mr C. W. De Vries, De politieke « malaise » van 1867-1868 in ons parlement. — Mr C. W. Dubbink, Internationaal privaatrecht in de Eerste Kamer. — Bedrijfsorganisatie en Verordnungsbevoegdheid.

Weekblad voor Privaatrecht, Notarisambt en Registratie, nr 4108 van 15^e Oktober 1949.

Mr H. A. Drielsma, De bevoegdheid van de burgerlijke rechter in successiezaken en het vraagstuk der administratieve rechtspraak. — Mr J. De Wilde, De omzetting van inschrijvingen in het Grootboek 1946 in schuldbewijzen aan toonder. — A. Hoogenraad, De lijfrente als betaalmiddel.

Algemeen Fiscaal Tijdschrift, nr 2 van Oktober 1949. Inkomstenbelastingen. — Indirecte staatsbelastingen. — Provinciale en gemeentelijke belastingen. — Congoese en buitenlandse belastingen.

De Gemeente, September-Oktober 1949, nr 25.

P. Mast, Signalisatie van het wegverkeer. — Wilkin R., De burgerlijke verantwoordelijkheid der gemeenten.

Journal des Tribunaux, nr 3823, 16 Oktober 1949.

Jean Constant, Le deuxième Congrès international de défense sociale. — André Delvaux, Le responsabilité de l'entrepreneur en matière de troubles de voisinage et l'arrêt de la Cour de cassation du 7 avril 1949.

Revue de l'Administration et du droit administratif de la Belgique, 10me livraison 1949.

Enseignement primaire. — Bibliographie. — Droit constitutionnel.

Revue du droit public et de la science politique en France et à l'étranger, nr 3.

André de Laubadère, Les droits politiques des nationaux de l'état protecteur dans les pays de Protectorat. — Karl Loewenstein, Etude de droit comparé sur la Présidence de la République à l'exclusion de celle des Etats-Unis. — P. M. Gaudemet, Chronique administrative Etrangère. — Roland Drago, Chronique constitutionnelle Française. — Waline Marcel, Notes de Jurisprudence. — Roland Drago, Revue sommaire de Jurisprudence. — René Chapus, Bulletin de notes de jurisprudence. — René Chapus, Index de thèses de Doctorat.

Revue de Droit pénal et de Criminologie, nr 1 Oktober 1949.

Pholien, Un complot bonapartiste à Bruxelles en 1818. — De Bock Gerda, La réadaptation de jeunes délinquants en Angleterre. — Georges-Albert Ugeux, Le défaut à l'audience correctionnelle.

Revue critique de jurisprudence Belge, 3de trimestre. Jurisprudence. — Examen de Jurisprudence (1939-1948). — Régimes matrimoniaux, successions, donations et testaments par René Piret et Robert Pirson.

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"
